

HAVØRNA

Organ for Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland

Årgang 23 – 2012

HAVØRNA

nr. 23

Styret for NOF avd. Nordland:

Leder: Atle Ivar Olsen, Skogsøy, 8700 Nesna
Tlf.: 952 79 482, e-post: atle.i.olsen@c2i.net

Styremedl.: Jon Olav Larsen, Nygårdsbakken 9, 8370 Leknes
Tlf.: 97159469, e-post: jonolavlarsen@online.no

Anette Jensen, Skarstein, 8485 Dverberg
Tlf. 909 37 123, e-post: ane_jen@yahoo.no

Lokallagsadresser:

Bodø Thor Edgar Kristiansen, Hellåsvn. 5B, 8011 Bodø
e-post: thor-ek@online.no

Lofoten Johan Sirnes, Ramsvikvn. 267, 8370 Leknes
e-post: johan.sirnes@nfk.no

Nesna og omegn Siw-Elin Eidissen, Strandvegen 19, 8700 Nesna
e-post: siwelin@yahoo.no

Rana Per Ole Syvertsen, NOF Rana, pb.1301, 8602 Mo i Rana
e-post: per.ole.syvertsen@helgelandmuseum.no

Sør-Salten Kim Erlend Vidal, 8186 Tjongsfjorden
e-post: kim.vidal@signalbox.no

Vesterålen Iris Berg, Sjøveien 15, 8430 Myre
e-post: irisberg61@yahoo.no

Redaktører for Havørna nr. 23:

John Stenersen, Dreyersgt.1, 8312 Henningsvær
e-post: john@tringa.no

Per Ole Syvertsen, NOF Rana, pb.1301, 8602 Mo i Rana
e-post: per.ole.syvertsen@helgelandmuseum.no

Forside: Polarsvømmesnipe, Røst. Foto: John Stenersen

Leder

Helhetlig medlemskontingent - et samlet NOF!

Fra 2013 vil hele NOF være samlet med en felles kontingentordning og innkreving, slik det ble demokratisk vedtatt på NOFs årsmøte i Oslo 2. april 2011. Noen fylker innførte ordningen allerede fra 2012, og nå står resten for tur.

Den nye ordningen vil helt sikkert medføre noen endringer for fylkes- og lokallagene. For Nordland sin del er det kanskje lokallagene som får merke dette mest, siden det er de som har den nærmeste kontaktene med medlemmene gjennom møter og turer. Lokallagene i fylket har også vært ganske skeptiske til den nye ordningen. Hovedinnvendingen er at det nå blir dyrere for de fleste medlemmene, og at denne økningen i kontingent tilfaller NOF sentralt uten at man får så mye igjen for dette lokalt – ja, man risikerer heller å miste medlemmer. Kontingenten for et vanlig medlem i fylket blir nå 200 kroner per år, med 100 kroner i tillegg for et familiemedlemskap. Jevnt over blir dette en dobling av kontingenten sammenlignet med tidligere. Men de som i tillegg abonnerer på NOF-tidsskriftene Fuglevennen og Vår Fuglefauna kommer faktisk litt rimeligere ut totalt enn tidligere.

Uansett, jeg tror nok også at det er en reell fare for at vi kommer til å miste noen av dagens medlemmer. Jeg er mer i tvil om at den totale effekten blir negativ, og vil heller fokusere på de positive effektene og mulighetene dette vil gi oss!

For det første vil Fylkeslaget få flere medlemmer, og vil således ha mer å si i høringsuttalelser m.m. Det er i dag 366 medlemmer i NOF sentralt bosatt i Nordland. En god del av disse er ikke medlemmer i fylkesavdelingen eller lokallagene, men alle blir nå medlemmer i fylket og flere vil nok finne veien til lokallagene nå når vi har navnene og kan gi dem informasjon om aktivitetene våre. Faktisk var litt av motstanden mot nyordningen andre steder i landet begrunnet i at de fryktet at det skal bli for mange medlemmer å ta seg av! Jeg er ikke så bekymret for akkurat det, men det blir spennende å se utviklingen. Vi vil også få mye bedre kontroll på hvor mange medlemmer vi faktisk er i lokallagene og fylkesavdelingen til enhver tid ved at vi får tilgang til kontinuerlig oppdaterte medlemslister. Selve kontingentinnkrevingen har vært en utfordring, og utgift, for mange lokallag. Dette vil nå bli gjort av NOF sentralt.

Men den kanskje viktigste effekten av nyordningen er at vi nå blir samlet i ett NOF. Er man medlem, ja så er man medlem i hele organisasjonen og får all relevant informasjon og alle rettigheter, slik som stemmerett i alle ledd. Og med en samlet medlemsmasse vil vi få større gjennomslagskraft enn i dag. Dette vil ikke bli mindre viktig fremover der kamp om arealer blir stadig hardere. Et eksempel er den pågående saken om lokalisering av ny flyplass i Lofoten, der forslaget i

den nye nasjonale transportplanen 2014-2023 er å legge den nye flyplassen i Gimsøymyran naturreservat. I en slik sak er selvsagt det lokale engasjementet veldig viktig, men det er også nødvendig å ha en sterk organisasjon i ryggen, som kan ta opp saken på et høyere nivå. NOF sentralt og NOF Lofoten lokallag har sammen sendt en bekymringsmelding til Miljøverndepartementet ved miljøvernminister Bård Vegard Solhjell om denne saken (se brevet på www.birdlife.no). NOF Nordland vedtok en resolusjon mot planene for denne lokaliseringen av ny flyplass på årsmøtet vårt på Bjerka i juni 2012, og saken er jo prinsipielt veldig viktig siden det er snakk om et naturreservat. Hvis man nå også må begynne å kjempe for å opprettholde vernestatusen i allerede vernede områder, i tillegg til alle andre arealforvaltningssakene vi må ta stilling til, så får vi det hektisk fremover.

Og NOF har mange andre prosjekter som

burde være samlende og viktige for alle medlemmene, slik som bistandsprosjektet som jeg har opplevd har fått frem et stort engasjement i Nordland, samt mer faglige prosjekter. Disse omfatter prosjekter for å avdekke trekkrutene til blant annet boltit, lappspove og fjellvåk, og pågående prosjekt for å sikre dverggås, svarthalespove, hubro og snøugle sine plasser i den norske faunaen. Og ikke minst innen overvåking av sjøfugler, der den kritisk truede lomvien er årets fugl 2013. Som medlem i NOF er vi alle med på dette og skal ha en bit av æren for resultatene av prosjektene og hva de fører til av kunnskap som er med på å sikre alle fuglene våre en fremtid! Denne tilhørigheten og gleden av å være i en samlet organisasjon med felles mål bør bli viktigere og sterkere nå.

Nesna 8.12.2012
Atle Ivar Olsen
Leder NOF Nordland

Årets fugl: lomvi

Foto John Stenersen

En fiskeørnhistorie

av Børge Klevstad

Høsten 1995, på Birdwatch-dagen i begynnelsen av oktober, så Helge Holand, John Gunnar Juliussen og jeg en fiskeørn nedenfor Borge kirke på Vestvågøy. Det var førstegangsmøte med arten for oss alle, og det i Lofoten - stort! Vi regnet med at dette var siste gang, men nei - der tok vi feil.

En av de første junidagene i 1996 ringte Franz Sortland og spurte om jeg kunne ta ei fiskeørn i pensjon. Noen unger hadde funnet en avkreftet fugl i Svolvev, og med hjelp av Roger Marhaug ble Franz koblet inn. Til slutt havnet den hos meg til oppføring. Det skulle bli noen spennende uker.

Fiskeørnen i sitt pleiehjem.
Foto: Børge Klevstad

Ei høyvogn med ei kraftig not over ble fiskeørnas nye hjem i en tju dagers tid. Her ble døgnnet i starten brukt til å spise, spise, spise. Og etter hvert litt mer utålmodig roping, kakling, baksing og vingetrening. Den 26. juni mente vi den var i en slik form at den kunne få friheten tilbake. Frantz kom fra Laukvika og Harald Våge opp fra Toftan. Fiskeørna ble veid og omhyggelig målt og påsatt en ring fra Stavanger Museum, nummer NOS 272103. Konklusjonen var at kjønnnet kunne vi ikke fastslå, de vitale målene lå akkurat i området hvor kjønnene overlapper.

Slippstedet hadde vi klart for oss, det måtte bli der vi så fiskeørn året før, altså pollen nedenfor Borge kirke, inne på området til Lofotr. Nå kunne en av de ansatte på museet fortelle meg at den fuglen hadde han sett flere ganger høsten før, den hadde brukt taket på utedoen som base...

Fuglen ble sluppet med litt frykt for at ikke alt skulle være som det burde, men frykten viste seg å være helt uten grunn. Fiskeørna fløy fra slippstedet med kurs rett øst til den var ute av vårt synsfelt. Morsomt og lærerikt var det, og det var det...

Neida!

Ei god historie ender ikke slik i det uvisse! Ørna hang med helt inn i e-postens tidsalder.

Den 10. januar 2011 fikk jeg en e-post fra Harald Våge med tittel: melding om

kontroll/gjenfunn, og Haralds eneste kommentar: Dette var gøy!!!!!!!!!!!!!!

Fiskeørna var gjenfunnet i Albania 30. desember 2010, i Elbasan midt inne i landet! Død rett nok, men det hadde da, som det sto i papirene, gått 14 år, 6 måneder og 4 dager fra ringmerking til gjenfunn.

I og med at fuglen ble funnet død er det ikke så enkelt som at dette behøver å gjenspeile hvor gammel fuglen ble. Ringmerkingssentralen ved Stavanger Museum ble derfor kontaktet for å høre om de kanskje hadde mottatt flere detaljer enn det som framgikk av gjenfunnmeldingen.

Fiskeørnportrett. Foto: Børge Klevstad

Og ganske riktig – av brevet sentralen hadde mottatt framgikk det at fuglen ble funnet som skjelett på et hustak. Det lar seg med andre ord ikke gjøre å si hvor gammel fuglen ble.

Personlig hadde jeg da e-posten fra Harald kom glemt og avskrevet hele fuglen som et lærerikt og godt eksperiment. Desto mer morsomt ble det da å få en slik bekreftelse på at den tiden vi hadde brukt på å ta hånd om og fore fuglen fremfor å avlive den hadde nyttet. Selv om vi ikke vet hvor lenge den levde klarte den seg i alle fall hele veien til Albania, 3040 km fra merkeplassen. Man kan bare fabulere i hvor mange unger den selv kan ha brakt til verden og fostret opp. Vi får håpe og tro det ble noen.

Museum Stavanger
Muségt 16
NO-4010 Stavanger
Norge

6221

Vestvågy RG
att. Harald Våge, Ramnavikveien 147
8370 Leknes

Date: 10.01.2011
Referanse: 2011-00031

Melding om kontroll/gjenfunn av ringmerket fugl
En fugl/ringmerket av en ringmerker i din gruppe er rapportert til sentralen. Qi beskjed hvis du finner feil i de angitte dataene.

Merkeiddata for NOS 272103

Ringnummer	NOS 272103	Fargekode	
Art	Fiskeørn (Pandion haliaetus)		
Alder/Kjøn	3k+Ukjert		
Ringmerkingdato	26.06.1996	Tidspunkt	17-- Nøyaktig på dagen
Merkekallsted	KLEVSTAD		(Norge, Nordland, Vestvågy)
Koordinater	68°1'-N, 013°4'-E		Ett sted i en sirkel med radius 5 km
Status	Ukjert eller ikke registrert		
Fangstmetode	Ukjert		
Ringmerker/gruppe	Ringmerket ikke registrert/Vestvågy RG		
Kommentar			

Gjenfunnsdata for NOS 272103

Art	Fiskeørn (Pandion haliaetus)
Alder/Kjøn	Ukjert/Kjert
Gjenfunnsdato	30.12.2010
Gjenfunnsstasjon	Elbasan (Albania, Albania,)
Koordinater	41°5'-N, 20°5'-E
Status	Ukjert eller ikke registrert
Forhold	Død, men ikke nylig; opplysningene omkring funnet tyder på at fuglen har vært død over en
Omstendigheter	Funnet, fuglen nevnt i gjenfunnsbrevet.
Finser	Rudin Mustaf, (Norge)
Kommentar	

Distansen: 3040 km Rethings: 170 Tid: 5300 dager (14 år, 6 måneder) og 4 dager) Ant. kontrollert: 1
Ertingskode: NOSAG...272103042230100301096-U0001...3012010217-AB00-418100-020000050104030401700300
Museum Stavanger, Muségt. 16, NO-4010 Stavanger, Norway. E-mail: bdringng@stavanger.museum.no.

Gjenfunnmeldinga, som forteller at fiskeørna ble funnet død i Elbasan, Albania, mer enn 14 år etter at den ble sluppet.

Ørnulf er snart på vingene igjen

Lp - Willy Hauge / Lp 15.06.96

KLEVSTAD: Fiskeørnen Ørnulf er blitt Roger, og snart er ørnen på vingene igjen - etter et utmerket opphold med full pensjon i Vestvågy.

Han likte seg ikke i byen, Ørnulf som nå er døpt om til Roger, har skuffet besøk og forteller at han nå trives utmerket i de nye omgivelsene på Klevstad i Borge. Roger ser nå frem til midtsommerferien for da har fosterfar Børge Klevstad lovet at Roger skal få strekke vingene skikkelig ut.

Ørnulf er jo et helt vanlig navn, enten vi er havørn eller kongørn eller som meg, en fiskeørn. Derfor ble navneskiftet til Roger mer personlig for meg. Spesielt etterom det var Roger Marhaug i Sivolvær som sørget for livsoppholdet de første dagene.

Men i byen var ikke matlysten helt på topp, og så var det litt problemer med husrommet. Selv om Roger Marhaug gjorde all han kunne for å øke matlysten, så smakte det liksom ikke, forteller Ørnulf, nei, sannskyd, det var Roger jeg skulle herte.

Man på Klevstad i Borge er tilvarelsen blitt en helt annen. Takket være en stor avleseravgift med netting som tak kan -Rogers tilbringe dagene ute i det fri.

-Sinnas er yndlingsretten og med sitt

Fri som «Roger»

Lp - Willy Hauge / Lp 15.06.96

KLEVSTAD: Roger- alias Ørnulf- har fått luft under vingene. Forleden ble han under en enkel seremoni hos matfaren Børge Klevstad gjort klar til sin første flytur etter vel tre uker som rekonvalesent. Med nummer 272103 på foten ble Roger tatt til historisk grunn på Borg som utgangspunkt for den frie flukt.

Roger er i størrelse fersk. Det kunne inferen ha likkaltet av den strålendeke seremonien i Vestvågy. Harald Våge, og sekretær i spidderstasjonens i Nordland, Frank Sortland, konstaterte. Forvent Børge Klevstad har sørget for god stell av Roger med frisk smørte fôr og et godt opphold i Borge. Roger har sin egen stue i

NAVN OG NUMMER: Roger har fått sitt eget sterke. Harald Våge sørger for den behagelige markeringen for Roger. Akk Fiskeørn.

Fiskeørn Lofotposten sier om Roger: Må Roger bli en stor fugl. Han har vært på flere flyturer og det er ikke tvil om at han vil bli en stor fugl. Han har vært på flere flyturer og det er ikke tvil om at han vil bli en stor fugl.

ØRNULF STADIG BEDRE

Side 9

HUN ELLER HAN? Vi er så ikke helt sikker på at Roger er en hun. Vingspenn og størrelsen tilsier at Roger også kan være en dame. fra Front Sortland, Børge Klevstad.

Etter tre uker hos matfaren Børge Klevstad, er ørnen -Roger- alias -Ørnulf- på vingene igjen. ● Side 9

Fiskeørnen var "godt stoff", og fikk flere oppslag i Lofotposten.

Dvergfalk som nærmeste sommernabo

av Astrid Tåvær

Jeg har et sommerhus på en holme i Vega kommune, innenfor det som nå er Vega verdensarvområde. Inntil 1980 var familien min fastboende der. Den gangen hadde vi stort sett bare to slags husfugler: høns og ærfugl. Men etter hvert er det blitt både nye sommernaboer – og nye arter av husfugler.

Det siste oppdaget jeg da jeg kom ut til sommerhuset for første gang i mai i år. Så snart jeg kom fram til huset, ble jeg oppmerksom på to små, falkeliknende fugler som oppførte seg ganske påfallende: På den ene siden var de så sky at jeg måtte bruke list og kikkert for å finne ut hva det var som pilte mellom trærne og forsvant som ånder. På den andre siden holdt de en vedvarende, hjerteskjærende pipekonsert, som ikke levnet tvil om at jeg var svært lite velkommen.

Uansett hvor mye de brukte nebb, kunne jeg ikke bare gjøre vendereis. Så mens jeg var opptatt med å åpne huset og lufte ut vinteren, fortsatte fuglene med høylydte protester, og jeg begynte å føle meg skyldig i ufrivillig faunakriminalitet. Jeg begynte å skjønne at de måtte ha ett eller annet på gang i nærheten.

Og morgenen etter oppdaget jeg en av dem i toppen av ei gran ti-tolv meter fra huset. Svært forsiktig, i skjul bak gardinet og med kikkert, fikk jeg sett mor dvergfalk lette fra utkikksposten og forsvinne inn mellom greinene i et tre enda nærmere huset, der det tidligere hadde vært et kråkereir. Jeg skjønnte at jeg antakelig hadde fått et par uventede, nye sommernaboer.

Selv om jeg var litt bekymret for småfuglene i busk og kratt rundt huset, var det unektelig interessant å ha et dvergfalkpar bare noen meter fra inngangsdøra, så jeg håpet at de ikke fant meg så skremmende at de forsvant.

De første dagene etter at vi hadde inn tatt samme territorium forsvant dvergfalkhunnen stille som en skygge fra redet så snart jeg beveget meg ut av huset. Hun fløy ut på baksiden av grana, pilte langs bakken i skjul av busker og tuer, og bort til nærmeste ås. Der slo hun seg ned og satte i gang med jamrende protestrop. Det gikk ikke lang tid før maken innfant seg, og de fortsatte som duett.

Vanligvis er jeg noen dager i sommerhuset og drar så med båt tilbake til den faste boligen, noen mil unna, for å se etter

Dvergfalken holder pipekonsert fra grantoppen. Foto: Astrid Tåvær

blomster, post og slike ting. Falkene ble antakelig lettet da jeg reiste etter første tur til sommerhuset, mens jeg på min side var spent på om de kom til å være borte når jeg kom ut dit igjen.

Det hadde jeg ikke behøvd å bekymre meg om: De var der, og ga fortsatt høyrøstet beskjed om at jeg igjen hadde invadert deres område.

Etter to-tre uker og noen turer fram og tilbake til huset, ble imidlertid protestene mindre høylytte, men jeg hadde følelsen av å bli «kontrollert» hver gang jeg kom veien opp til huset. Noen ganger satt hunnen i utkikkstoppen ved redetreet og bare holdt øye med meg. Enkelte ganger kom hun over tunet i lav flukt, passerte raskt på noen meters hold og jeg oppfattet et skarpt, kritisk blikk. Jeg kunne ikke fri meg fra følelsen av at jeg ble nøye vurdert. Hannen holdt seg på god avstand. Han dukket opp ved reiret bare for å avlevere bytte.

Et par ganger ble jeg vitne til at han kom med mat. Den ble servert i luften i nærheten av redetreet. Han varslet serveringen med skarpe rop. Hunnen dukket opp og tok imot – enten rett fra klørne hans, eller han slapp byttet i luften og hun fanget det elegant opp.

Fugler av ymse arter har i årevis benyttet trærne i hagen min som skjul, rede og nattekvist. Deriblant en flokk på fem-seks gråhegrer, som enkelte kvelder vagler seg på greinene.

I hagen noen meter bortenfor «falketreet» står ei sitkagran litt for seg selv. Fra et kjøkkenvindu har jeg fri sikt til den grana. Jeg satt tilfeldigvis ved vinduet

en ettermiddag da en hegre gikk inn for landing på ei høvelig grein. Den satte seg godt til rette i ettermiddagssola og trakk halsen ned mellom skuldrene. Her var det godt og fredelig å sitte og holde et halvt øye med verden og slappe av. Jeg ble sittende og betrakte den; jeg undrer meg stadig over hva i all verden en svær, langbeint vadende fugl har å bestille oppe i trærne.

Jeg fant brått ut at mor dvergfalk var helt enig: En hegre hadde ingenting i det treet å gjøre!

Som lyn fra klar himmel kom hun som en liten, fjærkledd F-16 i stupangrep. Hegren fikk en kilevink som sendte den rett ned fra greina – sannsynligvis ante den ikke hva som traff den. Den rauset et par meter rett ned, med bein, vinger og hals i et uryddig virvar, mest som et ødelagt hjulkryss, før den fikk rettet opp balanse og kurs og flakset temmelig uelegant avsted det raskeste den kunne. Ikke godt å si om den fikk fysiske spor av mor dvergfalks angrep; sannsynligvis var det mest stoltheten og ettermiddagshvilen som fikk en alvorlig knekk.

Jeg så ikke hegren i det treet mer. Ingen artsfeller heller. I fantasien kan jeg tenke meg hva den formidlet til resten av flokken: Hold dere unna det treet! Imidlertid fortsatte hegreflokken å samle seg til skumringshvile i andre trær i hagen etter at falkene hadde forlatt redet på ettersommeren.

Utover sommeren fant falkene og jeg en rimelig grei omgangsform: jeg holdt meg mest mulig unna «deres» tre, og de sluttet å være nebbete. Kort sagt passet

FUGLER I NORDLAND – 2011

LRSK-rapport

av John Stenersen, Atle Ivar Olsen og Steve Baines

vi våre egne saker, og holdt bare diskret øye med hverandre. Besøkende som kom opp til huset eller passerte i nærheten, ble imidlertid skarpt kommentert fra grantoppen. Hadde de besøkende vinger og fjær, ble de i tillegg angrepet. Ravn, kråker, måker og til og med trost ble offer for raske angrep fra mor dvergfalk om de kom for nær. Ei gammel havørn, som har trekkroute rett forbi tunet, fikk imidlertid passere.

Jeg lurte etter hvert på om alt var i orden i falkeredet. Det hadde jo blitt en del uro i begynnelsen mens vi tok stilling til omgangsformen, og ikke hadde jeg anelse om hvor mye – eller lite – falkeegg blir påvirket av forstyrrelse. Det viste seg å være liten grunn til bekymring. En dag i juli ble jeg oppmerksom på nye – og flere – stemmer fra redet til naboen i sitkagrana. Rene barnekoret!

Et par dager med sol midt i en ellers regnfull juli lokket tre lubne, grå nøster ut av redet i grantoppen. De spaserte ute på greinene med naturlig, fraværende høydeskrekk og så seg om i verden. Ikke ulikt andre unge, håpefulle som føler seg klare for verden, plukket de av seg «barnedun», som svedde som snøfiller ned fra treet mens de ventet på mor og mat. Foreldrene jaktet og fløy i skytteltrafikk, men bare mor tok seg av serveringen.

En vakker dag hadde de forlatt redet, men forlangte fortsatt å få servert maten, og klaget i høye toner når den lot vente på seg. Serveringen så for øvrig ut til å bli mer og mer sparsom – kan hende for å få ungene til å finne mat selv.

I utgangspunktet så ikke ungfuglene ut til å ha noen iboende skepsis for menne-

sker. De holdt til rundt huset i to-tre uker, og syntes å ha spesiell interesse for kvisthauger. Kan hende så de likheten med redet de hadde forlatt? De holdt seg i nærheten av gården, hoppet omkring på tunet og plukket insekter, eller satt ganske rolig og pusset fjærdrakten, selv om jeg var bare noen meter unna. Ved ett høve lettet en av dem fra en vedstabel ved husveggen og seilte i rolig glideflukt forbi så nær at jeg kunne nådd den med hånden. I noen sekunder fikk jeg se den perfekte, blanke fjærdrakten og de klare, blanke falkeøynene på under en meters hold.

Jeg kan bruke et forslitt uttrykk: Et magisk øyeblikk. Det føles likevel som en mager beskrivelse.

Fortsatt er det knyttet litt spenning til historien.

Kommer dvergfalkparet kanskje tilbake til reirplassen til våren? Under sommerens skogrydding lot vi redetreet og de nærmeste granene stå urørt, med tanke på nettopp dét. Boligmangel skal i hvert fall ikke stoppe tilflyttingen på vår øy i verdensarvområdet.

En av dvergfalkungene. Foto: Astrid Tåvær

LRSK-Nordland (Lokal rapport- og sjeldenhetskomité) består av John Stenersen, Steve Baines og Atle Ivar Olsen.

Komiteen har behandlet alle rapporter og observasjoner som har kommet inn fra 2011. Følgende arter er tatt ut av rapporteringslisten til NSKF fra 1.1.2011: glente og polarsisik ua. *hornemanni*. Disse skal nå rapporteres til LRSK.

I artsobservasjoner finnes en restanseliste for den enkelte rapportør. Når man er logget inn, kan man klikke på anvist lenke nederst t.h. på åpningssiden. Da skal alle observasjoner som krever beskrivelse/dokumentasjon komme opp, både LRSK- og NSKF-arter. Alle oppfordres til å se på denne og levere beskrivelser på alle arter hvor det kreves, innen 1. februar det påfølgende året. Rapport kan skrives direkte i systemet og det er også mulig å laste opp bilder og annen dokumentasjon i selve rapporten før man sender den inn. Dersom man har observert de samme individene av rapporteringsarter over flere dager, holder det å skrive én rapport.

Du finner også rapporteringsartene her: <http://www.artsobservasjoner.no/fugler/fyndstatus.asp> ved å velge Nordland som rapportområde. Denne siden kommer du også til ved å gå inn på artsobservasjoner: Dagens observasjoner, og deretter klikke LRSKs funnstatus under Diverse.

Av godkjente LRSK-funn fra 2011 kan nevnes vaktel, sivhauk, lerkfalk, myrrikse, åkerrikse, alaskasnipe, polarsvømmesnipe, isfugl, hærfugl, tartarpiplerke, svartrødstjert, myrsanger, rørsanger, hauksanger, tornskate, stillits, rosenfink og dvergspurv.

Den nasjonale sjeldenhetskomiteen, NSKF, har godkjent funn fra 2011 av rustand, egretthege, svartglente, åtselgribb, steppehauk, sibirlo, rustsnipe, hvitvingesvarterne, bieter, sibirpiplerke, sitronerle, asiasvarstrupe, sibirtrøst, rosenvarsler og rosenstær.

Det ble registrert 4 nye arter for Nordland i 2011: åtselgribb, trelerke, sibirtrøst og rosenvarsler. I tillegg ble en rødstrupesanger ringmerket og godt dokumentert på Røst, men denne er foreløpig ikke behandlet av NSKF. Under forutsetning av at denne godkjennes, er det ved utgangen av 2011 påvist 358 ulike arter i fylket.

Er det flere enn tre observatører, vil det som hovedregel stå: NNN (navn på hovedobs.) m.fl. (navn på alle observatørene finnes ved å søke i [Artsobservasjoner.no/fugler](http://www.artsobservasjoner.no/fugler)). Hvis det i artsgjennomgangen ikke er presisert begrensninger i tid og/eller sted, betyr det at alle rapporterte observasjoner av arten er tatt med.

Forklaringer til artsgjennomgangen

ad. = voksen, utfarget fugl; pull. = reirunge eller dununge; hunnf. = hunnfarget; ind. = individ; 1K/2K osv. angir fugl i sitt 1./2. kalenderår osv. 2K+ betyr at fuglen er født foregående år eller tidligere (er i sitt 2. kalenderår eller eldre). Tilsvarende for 3K+ osv. Naturresevat er forkortet til NR.

ARTSGJENNOMGANG

Knoppsvane *Cygnus olor*

Hekkefunn: 1 par Grunnfjorden, ØKSNES 30.7 (FSO).
Øvrige funn: 3 ad. Nordmæla, ANDØY 24.2-13.3 (JST, AJE). 1 par Risøysundet NR, ANDØY 22.4 (AJE). 1 ind. Risøysundet NR, ANDØY 22.4-21.5 (AJE). 1-2 ind. Skogvoll, ANDØY 25.7-31.7 (OHE, AIO, ØBI).

Sædgås *Anser fabalis*

4 ind. Vega, VEGA 8.5 (JEJ). 1 ind. Røstlandet, RØST 30.5 (SBA). 13-14 ind. Røstlandet, RØST 14.11-4.12 (SBA). 1 ind. Gimsøy, VÅGAN 20.11-27.11 (JST). 2 ind. Seines, BODØ 4.12 (MAG, KJL).

Sædgås, underarten *fabalis*

Anser fabalis fabalis
1 ind. Salvannet, HERØY 24.4 (AIO).
3 ind. Å, ANDØY 25.4-27.4 (JBA, AJE).
3 ind. Røstlandet, RØST 18.5 (SBA).
1 ad. Skog, NESNA 14.11 (OGU).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Hekkefunn: 1 par Åholmbukta, ANDØY 30.5 (KBS).
Sommerfunn: 1 ind. Gimsøy, VÅGAN 9.7 (JBE, ABE).

Saker som ønskes tatt inn i 2012-rapporten rapporteres helst fortløpende, jo tidligere jo bedre. LRSK og NSKF har rapporteringsfrist 1.2.2013.

Alle som har sendt melding om observasjoner til LRSK takkes herved.

En spesiell takk til Per Ole Syvertsen som har tatt seg tid til å lese korrektur.

Vinterfunn: 2 ind. Røstlandet, RØST 6.12-11.12 (SBA). 60 ind. Vega, VEGA 11.12 (JEJ, HLA).

Tundragås *Anser albifrons*

7 ind. Ytresand, FLAKSTAD 15.4 (JWI).
2 ind. Strendene, VÅGAN 16.4 (FSO).
13 ind. Liland, VESTVÅGØY 18.11 (HVÅ). 17 ind. Skullbru, VESTVÅGØY 27.11 (HVÅ). 5-7 ind. Farstadvatnet, VESTVÅGØY 27.11-3.12 (HVÅ, JOL).
3 2K+ Gimsøy, VÅGAN 3.12 (JST).
3 ad. Laukvikøyan NR, VÅGAN 4.12 (FSO). 11 ind. Røstlandet, RØST 6.12-11.12 (SBA). 20 ad. Vikmyran, SØMNA 7.12 (Magnor Grøttheim). 4 ind. Hopen, BODØ 10.12 (MJO). 1 ind. Selvær, TRÆNA 11.12 (Kari-Ann Dragland Stangen, Eivind Hansen). 4 ind. Rønvikjordene, BODØ 20.12 (TEK). 2 ind. Laukvik, VÅGAN 20.12 (FSO). 30 ind. Prestenget, VEGA 22.12 (Pål Jacob Nessjøen).

Tundragås, underarten *albifrons*

Anser albifrons albifrons
1 ind. Tenna, HERØY 22.4 (AIO).
1 ind. Dverberg, ANDØY 25.4-27.4 (JBA, AJE). 1 ind. Tenna, HERØY 3.5-5.5 (PSH).
7-9 ind. Røstlandet, RØST 14.11-23.11 (SBA). 3 ind. Skog, NESNA 14.11 (OGU).
1 ad. Glein, DØNNA 26.12 (AIO).

Tundragås, underarten *flavirostris*

Anser albifrons flavirostris
14 ind. Røren, FLAKSTAD 16.4-22.4 (JWI, JST, OTO). 1 3K hann Storvannet, HERØY 3.12-18.12 (AIO). Denne fuglen bar halsring, og var merket i Irland to år tidligere.

Tundragås av den grønlandske underarten *flavirostris*, Flakstad 19.4.

Foto: John Stenersen

Grågås *Anser anser*

Vinterfunn: 3 ind. Ylvingen, VEGA 26.2 (Andreas Pettersen). 1 ind. Korgen, HEMNES 9.11 (JTO). 1 ind. Nord-Arnøy, GILDESKÅL 12.11 (ÅLG). 10 ind. Tenna, HERØY 12.11 (AIO). 21 ind. Altervannet, DØNNA 12.11 (AIO). 20 ind. Røstlandet, RØST 14.11 (SBA). 2 ind. Røstlandet, RØST 19.11-23.11 (SBA). 1 ind. Sleipnes, RØDØY 20.11 (ØBI, KJL, MAG). 20 ind. Gimsøy, VÅGAN 27.11 (JST). 1 ind. Borgvatnet, VESTVÅGØY 27.11 (HVÅ). 3 ind. Skullbru, VESTVÅGØY 27.11 (HVÅ). 5 ind. Farstadvatnet, VESTVÅGØY 27.11 (HVÅ). 6 ind. Hammeren, RANA 29.11 (HRØ). 13 ind. Skullbru, VESTVÅGØY 3.12 (JOL). 5 ind. Farstadvatnet, VESTVÅGØY 3.12 (JOL). 17 ind. Røstlandet, RØST 3.12 (SBA). 4-5 ind. Storvannet, HERØY 3.12-31.12 (AIO). 9 ind. Sør-Herøy, HERØY 3.12 (AIO). 1 ind. Rønvikjordene, BODØ 8.12 (TEK). 2 ind. Selvær, TRÆNA 11.12 (Kari-Ann

Dragland Stangen, Eivind Hansen). 3 ind. Tenna, HERØY 17.12-31.12 (AIO). 8 ind. Glein, DØNNA 26.12 (AIO).

Stripegås *Anser indicus*

1 ind. Vik, SØMNA 7.9 (Terje O. Nordvik). Funnet plasseres i kategori E.

Snøgås *Anser caerulescens*

2 ad. Fauske, FAUSKE 21.5-22.5 (POS, AEN, AIO m.fl.). Funnet plasseres i kategori E.

Ringgås, underarten *hrota*

Branta bernicla hrota
14 ind. Å, ANDØY 21.4-22.4 (JBA).
2 ind. Kunna, MELØY 7.6 (MEG, BDØ).
1 ind. Røstlandet, RØST 18.6-6.7 (SBA, RZA, TEK). 1 ind. Røstlandet, RØST 6.9-7.9 (RBI). 10 ind. Røstlandet, RØST 9.9 (SBA).

Kanadagås *Branta canadensis*

Hekkefunn: 2 par Kosmo, FAUSKE 6.5-13.5 (KBS, GAS, BGØ). 1 par Mjåvatnet, VEFSN 8.6 (PIV).
Vinterfunn: 3 ind. Rognan, SALTDAL 2.12 (BKA). 1 ind. Sausvatnet, BRØNNØY 18.12 (RJO).

Rustand *Tadorna ferruginea*

3 ind. Bodøsjøen, BODØ 18.5 (TEK).

Rustender, Bodøsjøen 18.5.

Foto: Thor Edgar Kristiansen

Mandarinand *Aix galericulata*

2 hann Skonseng, RANA 6.5-medio juni (POS, AEN, KSA m.fl.).

Brunnakke *Anas penelope*

Vinterfunn: 2-9 ind. Straumen, SØRFOLD 4.2-20.2 (RBI, TEK, ØBI m.fl.). 1 hann Laukvikøyan NR, VÅGAN 4.12 (FSO). 1 hann Storvannet, HERØY 24.12-31.12 (AIO).

Snadderand *Anas strepera*

Et meget godt år for arten i Nordland, med 23 funn av totalt 39 ind. i fylket i tidsrommet 22.4-4.9.

Vinterfunn: 1 hunnf. Storvannet, HERØY 17.12-31.12 (AIO).

Krikkand *Anas crecca*

Vinterfunn: 1 ind. Bodøsjøen, BODØ 2.1 (TEK). 6 ind. Høyenes, VESTVÅGØY 4.1 (JOL). 3-5 ind. Røstlandet, RØST 22.1-24.1 (SBA). 1-8 ind. Straumen, SØRFOLD 4.2-20.3 (RBI, TEK, ØBI m.fl.). 7 ind. Kvalnes, VESTVÅGØY 19.2 (HVÅ). 1 par Strendene, VÅGAN 31.3 (FSO). 5-6 ind. Laukvik NR, VÅGAN 4.12-18.12 (FSO).

Stjertand *Anas acuta*

Hekkefunn: 1 hunn + unger Røstlandet, RØST 15.6 (JOL). 1 hunn + 5 pull. Sellevoll, ANDØY 17.7-20.7 (JHM). *Vinterfunn*: 1 ind. Nesna, NESNA 25.1-11.2 (AEN, AIO). 1 par Tangstad, VESTVÅGØY 21.2 (HVÅ). 1 hann Røstlandet, RØST 24.2 (SBA). 1 ind. Nesna, NESNA 8.12-29.12 (AIO).

Knekkand *Anas querquedula*

1 hann Altervannet, DØNNA 7.5 (AEN). 1 par Tenna, HERØY 8.5 (PSH). 2 hann + 1 hunn Ytternes, HERØY 10.5 (PSH). 2 hann Engasjyen NR, RANA 10.5 (AEN).

1 par Bringsli, FAUSKE 16.5 (GRO). 1 hann Litlvannet, LEIRFJORD 16.5 (AIO). 1 par Bodøsjøen, BODØ 18.5 (TEK). 4 ind. i Kjerkvatn NR, EVENES 19.5 (ABO). 1 hann Tjøtta, ALSTAHAUG 20.5 (PSH). 1 hann Seinesodden, BODØ 31.5 (TEK). 1 par Fersetvatnet, VEGA 1.6 (JEJ). 1 hann Storeidvatnet, VESTVÅGØY 16.6 (JST).

Knekkender, Bodøsjøen 18.5.
Foto: Thor Edgar Kristiansen

Skjeand *Anas clypeata*

Vinterfunn: 1 hann Røstlandet, RØST 5.11-27.11 (HEG, SBA).

Taffeland *Aythya ferina*

1 ad. hann Stavsengvannet, DØNNA 4.5 (AIO). 1 hann Storeidvatnet, VESTVÅGØY 8.5-12.5 (JST, HVÅ, OTO m.fl.). 1 hann Klevvatnet, ANDØY 10.5 (KOJ). 1 hunn Kvitblikkvatnet, FAUSKE 20.5-22.5 (POS, HVÅ, AEN m.fl.). 1 ad. hann Seinesvatn, BODØ 7.6 (MEG, BDØ).

Toppand *Aythya fuligula*

Vinterfunn: 12-25 ind. Straumen, SØRFOLD 4.2-20.2 (RBI, TEK, ØBI m.fl.). 1 hunnf. Storvannet, HERØY 3.12 (AIO) og 4-7 ind. samme sted 17.12-31.12 (AIO). 6 ind. Salvannet, HERØY 3.12-4.12 (AIO). 5 hunnf. Skeisvannet, DØNNA 26.12 (AIO).

Bergand *Aythya marila*

Observert ved en rekke potensielle hekkelokaliteter i fylket, uten at påvist hekking er rapportert i 2011.

Vinterfunn: 1 hunn Røstlandet, RØST 17.1-28.3 (SBA). 1 hann Straumen, SØRFOLD 4.2-20.2 (ØBI, SBI, RUB, RBI). 3 ind. Grunnfjørffjord, Delp, VÅGAN 24.2. 3 ind. Vareid, FLAKSTAD 5.12-6.12 (JWI). 1 hunnf. Laukvik NR, VÅGAN 18.12 (FSO). 1 hunnf. Skeisvannet, DØNNA 26.12 (AIO).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*

Sommerfunn: 1 ad. hann Skansenøyra, SALTDAL fram til 13.6 (PIV, MEG, BDØ).

Stellerand *Polysticta stelleri*

1 par Sandholmen, RØST 1.7-2.7 (SBA, Kjeld Erik Rasmussen).

Svartand *Melanitta nigra*

Hekkefunn: 2 pull. Holmvassdalen NR, GRANE 15.7 (JLO).

Lappfiskand *Mergus albellus*

2 ind. Drevjebukta, VEFSN 24.4 (RSC). 1 hann Barnvatnet, VEGA 13.5 (JEJ). 1 ad. hunn Fiskvågvatnet, SALTAL 13.5-15.5 (RBI, ØBI, OMS m.fl.). 1 hunn Fauskeidet NR, FAUSKE 7.7-18.8 (AIO, JGR, GSÆ m.fl.). 2 ad. hunn Fauskeidet NR, FAUSKE 20.8 (ØBI, SBI). 1 hunnf. Tjøtta, ALSTAHAUG 21.8 (AIO). 3 hunnf. Fauskeidet NR, FAUSKE 2.10 (MEG). 1 hunnf. Tjøtta, ALSTAHAUG 23.10 (AIO).

Vaktel *Coturnix coturnix*

1 ind. sang/spill Gullsvåg, VEGA 17.6-18.6 (AIO). 1 ind. sang/spill Grådussan, STEIGEN 30.6 (Frank Pedersen). 1 ind. Tenna, HERØY 18.7 (AIO).

Storlom *Gavia arctica*

Vinterfunn: 2 ind. Klungset, FAUSKE 9.2 (RBI). 2 ad. Slibraken, VEGA 9.2 (RJO). 2 ind. Mjønnesodden, BODØ 6.3 (TEK). 4 ind. Klungset, FAUSKE 13.3 (ØBI, MAG, SBI).

2 ad. Hysvær, VEGA 5.12-28.12 (RJO).

Islom *Gavia immer*

Sommerfunn: 1 ind. Klungset, FAUSKE 1.5-18.6 (ØBI, SBI, OMS m.fl.). 1 ind. Vikbukta 3.5 (HVÅ). 2-5 ind. Vinjevika, Gimsøya, VÅGAN 12.5-18.5 (JST). 1 ad. Flakstadsanden, FLAKSTAD 15.5-16.5 (JOL, RLA). 2 2K Rognanbukta, ANDØY 12.7 (JHM, Trude Starholm, Øyvind Hagen).

Gulnebbblom *Gavia adamsii*

Sommerfunn: 1 ind. Skomvær, RØST 2.5 (MJO). 3 ind. Vikbukta, VESTVÅGØY 3.5 (NOF Lofoten). 1 ad. Klungset, FAUSKE 5.5-9.5 (KBS, GAS, BKA). 1 ind. Vikbukta, VESTVÅGØY 15.5 (HVÅ). 1 2K Handa, NESNA 31.5-1.6 (AIO). 1 ind. Slåttholmen, VÅGAN 27.6 (FSO). 1 ind. Klungset, FAUSKE 27.6 (RBI). 1 ind. Gimsøy, VÅGAN 9.7 (JBE, ABE). 1 2K Hårvika, TJELDSUND 12.8 (FSO).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

2 ind. Tverrøya, BRØNNØY 10.1-17.2 (RJO). 1 ad. Straumen, SØRFOLD 4.2-9.2 (RBI, BKA, TEK). 1 ind. Værøy, VÆRØY 24.9 (KMJ, JAL, TBE m.fl.).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Arten opptrer regelmessig i større antall på to lokaliteter det meste av året; Vinjevika, VÅGAN og Klungset, FAUSKE. Vinjevika: observert fram til 18.5 med inn-til 15 ind. og med inntil 3 ind. 23.9-20.11. Klungsetvika: Høyeste antall på våren var 21 ind. 29.4. Sommerfunn: 13 ind 20.-27.8. Høyeste dagsantall høst var 42 ind. 21.9. Øvrige funn: 2 ind. Gimsøystraumen, VÅGAN 19.2 (FSO). 2 ind. Straumen, RANA 13.3 (Wenche Sørmo). 1 ind. Gåsfjorden, SORTLAND 5.4 (KBS). 1

ind. Bodøsjøen, BODØ 9.4 (TEK). 9 ind. Ilstad, BODØ 31.5 (TEK). 1 ind. Fiskvågvatnet, SALTALD 15.8 (RBI, SBI, RUB). 2 ind. Værøy, VÆRØY 17.9-24.9 (KMJ, EMJ, JAL m.fl.). 1 ind. Fugløyfjorden, GILDESKÅL 19.9 (ØBI). 5 ind. Åholmbukta, ANDØY 11.11 (EBE, Lotta Borg, FBR). 1 ind. Langodden, BODØ 30.12 (MJO).

Horndykker *Podiceps auritus*

Vinterfunn: Inntil 6 ind. Klungset, FAUSKE 4.2-12.2 (RBI, TEK, ØBI m.fl.). 1 ind. Røstlandet, RØST 13.11 (SBA). 35 ind. Medby, ANDØY 21.11 (EBE). 2 ind. Laukvik NR, VÅGAN 4.12 (FSO). 1 ind. Mjønes, BODØ 19.12 (TEK). 1 ad. Lisseinsholmen, VEGA 20.12 (RJO).

Grålire *Puffinus griseus*

Enkeltindivider på Bleiksdjupet, ANDØY 29.7, 31.7 og 2.8 (FBR). 2 ind. Skallen, ANDØY 7.8 (AJE). 1 ind. Myken, RØDØY 10.9 (ØBI, KJL, SBI m.fl.). 1 ind. Vestfjorden, VÆRØY 12.9 (TAA). Sett fra sjøfuglbua Røstlandet, RØST syv dager i perioden 14.9-8.10 med høyeste dagsantall 27 ind. 30.9. Skogreina, MELØY: 3 ind. 30.9 (RBI) og 2 ind. 7.10 (ØBI)

Grålire, Bleiksdjupet 2.8.

Foto: Fredrik Broms

Havlire *Puffinus puffinus*

1 ind. havstrekning Moskenes- Bodø 6.7 (Asle Tomren). 1 ind. Skomværshavet, RØST 15.7 (JST, SBA). 1 ind. Bleiksdjupet, ANDØY 22.7 (FBR). 2 ind. Bleiksøya, ANDØY 29.7 (ØBI). 1 ind. Røstlandet, RØST 30.9 (SBA, TEK, THB m.fl.).

Havlire, Skomvær 15.7.

Foto: John Strenersen

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Utenom Røst: 3 ind. Skallen, ANDØY 7.8 (AJE). 1 ind. ringmerket Eggum, VESTVÅGØY 2.9 (HVÅ, JOL, OTO). 3 ind. Sanna, TRÆNA 2.9 (AIO). 3 ind. ringmerket Eggum, VESTVÅGØY 3.9 (HVÅ, JOL, OTO). 1 ind. ringmerket Sanna, TRÆNA 3.9 (AIO, KSA, MJO m.fl.).

Havsule *Morus bassanus*

Hekkefunn: 8 par Kvalnesflesa, VESTVÅGØY 7.4-18.7 (PIV, JOL, RLA). 100-200 par Buholman, VÆRØY 10.6 (JOL).

Egretthege *Egretta alba*

1 ind. Rørøy, VEGA 21.4 (PSH, JEJ). 1 ad. Røstlandet, RØST 5.5 (SBA).

Egretthege, Røstlandet 5.5.

Foto: Steve Baines

Svartglente *Milvus migrans*

1 ind. Røstlandet, RØST 3.9 (HEG, SBA).

Åtselgribb *Neophron percnopterus*

1 ad. Skullbru, VESTVÅGØY 1.6-2.6 (Ketil L. Hansen, Jan Roar Aspenes, Bjørn S. Pedersen og Paal Vinje).

En av årets store overraskelser; en åtselgribb som dukket opp på Vestvågøy. Fuglen ble aldri sett av fuglekikkere, men den ble fotografert og publisert bl.a. i Lofotposten. Foto: Ketil L. Hansen

Sivhauk *Circus aeruginosus*

1 2K+ hunn Fauskeidet NR, FAUSKE 17.8 (TEK).

Myrhauk *Circus cyaneus*

1 ad. hann Andøya, ANDØY 4.6 (AJE). 1 ind. Husøy, TRÆNA 21.9 (TKO m.fl.). 1 1K Sleipnes, RØDØY 9.10 (KEV).

Steppehauk *Circus macrourus*

1 1K Rønvikjordene, BODØ 16.8 (KEV). 1 1K Røstlandet, RØST 3.9 (HEG, SBA).

Ung steppehauk, Røstlandet 3.9.

Foto: Steve Baines

Hønehauk *Accipiter gentilis*

Hekkefunn: Hekking rapportert fra Grane (to lokaliteter), Narvik, Hadsel og Meløy kommuner.

Fjellvåk *Buteo lagopus*

Vinterfunn: 1 ad. Svarttjønnna, GRANE 19.2 (JLO, SEE).

Storskrikørn *Aquila clanga*

Den satelittmerka 4k storskrikørnen Tønn, merket som reirunge i Estland, ble plottet på en rekke lokaliteter i Nordland 3.5-5.5, fra Hattfjelldal til Fauske.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Hekkefunn: Ett par med vellykket hekking i GRANE (LRSK Nordland). Øvrige funn: 1 ad. Holmvassdalen NR, GRANE 23.6 (JLO). 1 ind. Røstlandet, RØST 7.9 (SBA, RBI, TEK m.fl.). 1 1K Strømdalen, RØDØY 8.9 (Inge Bakkeland).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Vinterfunn: 1-2 ind. Laukvik, VÅGAN 20.1-7.2 (FSO). 1 ind. Kvænflåget, FAUSKE 30.1 (BKA). 1 ind. Brenna, VÅGAN 28.2 (OTO). 1 hann Kleppstad,

VÅGAN 17.3 (FSO). 1 ind. Toftan, VESTVÅGØY 28.3 (HVÅ). 1 ind. Nord-Arnøy, GILDESKÅL 4.12 (ÅLG). 1 ind. Svolvær, VÅGAN 29.12 (FSO). 1 ad. hann Venset, FAUSKE 30.12 (HET, GRO).

Dvergfalk *Falco columbarius*

Tidlige vårfunn: 1 ad. hann Skarstein, ANDØY 21.3 (AJE).

Lerkfalk *Falco subbuteo*

1 ind. Susendalen, HATTFJELLDAL 18.6 (Dag Jørund Lønning). 1 1K Laukvik, VÅGAN 12.9 (FSO).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Vinterfunn: 1 ind. Toftan, VESTVÅGØY 9.1 (HVÅ). 1 3K+ Røstlandet, RØST 22.1 (SBA). 1 ind. Hamnes, ALSTAHAUG 1.2 (THC). 1 ad. Røstlandet, RØST 6.2 (SBA). 1 ind. Ramberg, FLAKSTAD 8.2 (JWI). 1 ind. Andenes, ANDØY 13.2 (AJE). 1 ind. Storbuøya, VEGA 28.2 (RJO). 1 ind. Røstlandet, RØST 5.12 (SBA). “Grønlandsfalk”: 1 ind. Kårøya, RØST 6.3 (SBA).

Jaktfalk, lys morf, såkalt “grønlandsfalk”, Røst 6.3. Foto: Steve Baines

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Vinterfunn: 1 ad. Hysværet, VEGA 20.12 (RJO).

Vannrikse *Rallus aquaticus*

1 ind. funnet død Dønnes, DØNNA 12.2 (AIO). 1 ind. Sør-Herøy, HERØY 13.2-27.3 (AIO). 1 ind. Nesfjæra, VEGA 15.3 (JSU). 1 ind. Kleivneset, HEMNES 12.5 (Leif Holmstrand). 1 ind. Leines, LEIRFIORD 23.10 (AIO). 1 ind. Altervannet, DØNNA 12.11 (AIO).

Myrrikse *Porzana porzana*

1 ind. Tjøtta, ALSTAHAUG 13.7 (PSH).

Åkerrikse *Crex crex*

1 hann Gullsvåg, VEGA 10.6-18.6 (ORD, AIO), samme ind. Lovund, LURØY 14.7-21.7 (Tone Vassdal) (se egen artikkel). 1 hunn + 5 pull. Vika, VEGA 14.7 (Arnt Oppegård, Ranveig Grønbeck).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

1 1K Røstlandet, RØST 19.11 (SBA).

Sothøne *Fulica atra*

Hekkefunn: 1-2 ad. 10.5-1.8, 3 pull. 11.7-1.8 Klevvannet, ANDØY (Leif Olsson, AJE, JHM m.fl.)
Øvrige funn: 1 ind. Alstad, VESTVÅGØY 19.4 (OTO). 2 ad. Sjøforsen NR, HEMNES 25.4 (via MLI). 1 ind. Røstlandet, RØST 2.5 (MJO). 1 ind. Fersetelva, VEGA 16.5 (JSU). 1 ind. Fauskeidet NR, FAUSKE 8.6-29.6 (TEK, GSÆ). 1 ind. Klevvannet, ANDØY 12.11 (FBR, EBE).

Trane *Grus grus*

Tidlige vårfunn: 3 ad. Trofors, GRANE 14.4 (JLO, Margrethe Jønsson). 1 ind. Markvoll, ALSTAHAUG 17.4 (THC).
Seine høstfunn: 2 ad. + 2 1K Skar, BODØ 1.10 (MEG, HEG). 6 ad. Dalengheia, RANA 6.10 (AEN). 5 ad. + 3 1K Storneset, RANA 6.10 (AEN). 1 ind. Løkåsen, LEIRFIORD 26.10 (Nina Karlsø).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Vinterfunn: 1 ind. Nesna, NESNA 10.1 (AIO). 3 ad. Måsflesan, VEGA 9.2 (RJO). 1 ind. Svolvær, VÅGAN 24.2 (FSO). 2 ind. Søvika, ALSTAHAUG 25.2 (THC). 1 ind. Mjelle, BODØ 27.2 (TEK). 3 ind. Kilan, FLAKSTAD 27.2 (Birgit Benonisen). 1 ad. Skorholman, VEGA 5.12 (RJO). 1 ind. Røstlandet, RØST 31.12 (SBA).

Avosett *Recurvirostra avosetta*

1 ind. Mardalsvika, SØMNA 30.4-1.5 (Kjell-Olav Saus).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Tidlige vårfunn: 1 ind. Ramberg, FLAKSTAD 22.3 (JWI). 2 ind. Bodøsjøen, BODØ 22.3 (TEK). 3 ind. Røstlandet, RØST 22.3 (SBA). 1-4 ind. Tenna, HERØY 26.3-27.3 (AIO). 2 ind. Gimsøy, VÅGAN 27.3 (JST). 4 ind. Øra, MELØY 30.3 (RBI).

Boltit *Charadrius morinellus*

Inntil 12 ind. Svagsdalen, RANA 12.6-26.6 (MEG, BDØ, TEK, AIO). 1 ad. Nasafjell, RANA 18.7 (ROT). 2 ad. hann + 2 pull. Glømfjord, MELØY 4.8-6.8 (KJL, MAG). 5 ind. Siso, SØRFOLD 9.8 (Kjartan Strand). 1 ind. Nasafjell, RANA 10.9 (ROT).

Sibirlo *Pluvialis fulva*

1 ind. Røstlandet, RØST 16.6 (SBA, JOL).

Sibirlo, Røstlandet 16.6.

Foto: Jon Olav Larsen

Heilo *Pluvialis apricaria*

Vinterfunn: 4-6 ind. Røstlandet, RØST 14.11-19.11 (SBA). 2 ind. Røstlandet, RØST 11.12-12.12 (SBA).

Tundralo *Pluvialis squatarola*

1 ind. Røstlandet, RØST 22.5 (SBA). 1 2K+ Røstlandet, RØST 17.7 (JST, SBA). 2 ad. Røstlandet, RØST 20.8 (SBA). 1-23 ind. Røstlandet, RØST daglig 6.9-9.10; høye antall 10 ind. 24.9, 23 ind. 26.9, 13 ind. 4.10 (TAA, MHE, HEG m.fl.). 3 ind. Myken, RØDØY 10.9-11.9 (ØBI, SBI). 10 ind. Tenna, HERØY 20.9 (PSH). 7 ind. Selvær, TRÆNA 21.9 (TKO m.fl.). 1-2 ind. Værøy, VÆRØY 21.9-24.9 (KMJ, GKR, EMJ m.fl.). 2 ind. Tjøtta, ALSTAHAUG 23.9 (PSH). 1 ind. Tenna, HERØY 23.9 (PSH). 1 ind. Sandøya, VESTVÅGØY 24.9 (JOL). 1 1K Eggum, VESTVÅGØY 25.9 (JST). 1 ind. Laukvik, VÅGAN 26.9 (FSO). 5 ind. Tenna, HERØY 1.10 (AIO). 1 1K Hadselsand, HADSEL 4.10 (JST). 2 1K Gimsøy, VÅGAN 6.10 (JST). 1 1K Gimsøy, VÅGAN 17.11-27.11 (JST).

Vipe *Vanellus vanellus*

Vinterfunn: 1-5 ind. Røstlandet, RØST 23.2-28.2 (SBA). 1 ind. Eggum, VESTVÅGØY 27.2 (Fridthjof Nygård). 1 ind. Kilan, FLAKSTAD 27.2 (Daniel Nygård). 2-8 ind. Røstlandet, RØST 6.11-14.11 (SBA, HEG). 1 ind. Flostad, HERØY 13.11 (AIO). 1 ind. Engasjyen NR, RANA 19.11 (AIO). 1 ind. Henningsvær, VÅGAN 26.11 (JST). 1 ind. Røstlandet, RØST 27.11 (SBA). 1 ind. Nordvalle, FLAKSTAD 8.12 (JWI).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Søvika, ALSTAHAUG 26.4 (THC).
Sommerfunn: 2 2K+ Røstlandet, RØST 15.7 (JST, SBA). 3 ad. Sellevollvalan,

ANDØY 19.7-20.7 (JHM). 1 2K+
Dverberg, ANDØY 28.7 (AJE, AIO). 1 ind.
Sellevoll, ANDØY 29.7 (ØBI).
Vinterfunn: 4 ind. Tenna, HERØY 4.12 (AIO).

Sandløper *Calidris alba*

Vårfunn: 1-2 ind. Hadselsand, HADSEL
25.5-14.6 (JST, FSO).

Dvergsnipe *Calidris minuta*

Vårfunn: 4 ind. Stemland, FAUSKE 22.5
(SBI). 1 ind. Røstlandet, RØST 15.6 (JOL).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

1 ind. Seinesodden, BODØ 13.5 (RBI).
2 ind. Karlsøyvær, BODØ 15.5 (TEK).
3 ind. Fauskeidet NR, FAUSKE 15.5
(OMS, GSÆ). 1-10 ind. Engasjyen NR,
RANA 19.5-28.5 (AEN, KSA, POS m.fl.).
1-5 ind. Klungset, FAUSKE 20.5-27.5
(TEK, HVÅ). 2-5 ind. Stemland, FAUSKE
20.5-22.5 (TEK, SBI). 5 ind. Sellevoll-
valan, ANDØY 21.5 (AJE). 3 ind. Sørfold-
bukta, SØRFOLD 21.5 (AIO, KSA, POS).
5 ind. Misvær, BODØ 22.5 (TEK). 1-2 ind.
Bjæringen, MELØY 23.5-31.5 (ØBI, SBI).
2 ind. Skansøyra, SALTDAL 24.5 (BKA).
1 ad. hann Åholmbukta, ANDØY 30.5 (KBS).

Alaskasnipe, Røstlandet 20.4.
Foto: John Stenersen

Alaskasnipe *Calidris melanotos*
1 ind. Røstlandet, RØST 20.4 (SBA).
1 2K+ Røstlandet, RØST 17.7 (JST, SBA).
1 1K Røstlandet, RØST 9.10 (MEG, HEG).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea*

Vårfunn: 16 ind. Selvær, TRÆNA 9.5-11.5
(THC).
Seint høstfunn: 3 1K Tenna, HERØY 1.10
(AIO).

Rustsnipe *Tryngites subruficollis*

1 1K Værøy, VÆRØY 23.9-24.9 (KMJ,
GKR, EMJ, JAL).
1 1K Røstlandet, RØST 4.10 (MEG, HEG).

Rustsnipe, Værøy 23.9.
Foto: Kjell Mjøltnes

Brushane *Philomachus pugnax*

Vinterfunn: 1 ind. Sandneset, Ramberg,
FLAKSTAD 18.3-22.3 (JWI).

Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus*

1 ind. Ytre Øksningen, HERØY 26.3
(AIO). 1 ind. Risøysundet NR, ANDØY
21.7 (JHM, OHE). 1 ind. Nordmela,
ANDØY 29.7 (ØBI). 1 ind. Småvatnan,
MELØY 1.9 (ØBI). 1 ind. Røstlandet, RØST

13.9 (TAA). 1 ind. Skjærvær, VEGA 17.9
(TKO). 1-2 ind. Røstlandet, RØST 18.9-
23.9 (TEK, HEG). 2 ind. Værøy, VÆRØY
23.9 (KMJ, JAL, TBE m.fl.).
1 ind. Kongsmarka, VÅGAN 24.9 (FSO).
1 ind. Husøy, TRÆNA 24.9-26.9 (RRI,
TKO, VKR m.fl.). 1 ind. Storvannet,
HERØY 2.10 (AIO). 1 1K hann funnet
påkjørt Stranda, NESNA 1.11 (AIO).
1 ind. Årstrand, VÅGAN 6.11 (JST).
1 ind. Asplund, NESNA 10.12 (AIO).
1 ind. Hol, VESTVÅGØY 24.12 (HVÅ).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*

Vinterfunn: 1 ind. Grønøy, MELØY 12.1
(RBI). 1 ind. Ramberg, FLAKSTAD 12.1
(JWI). 1 ind. Flostad, HERØY 22.1 (AIO).
2 ind. Kjeldal, MELØY 24.1 (ØBI).
1 ind. Laukvik, VÅGAN 30.1-26.2 (FSO).
1 ind. Seines, BODØ 4.12 (MAG, KJL).
1 ind. Remma, NESNA 10.12 (AIO).
1 ind. Ågskardet, MELØY 12.12 (KEV).
1 ind. Laukvik NR, VÅGAN 18.12 (FSO).
1 ind. Tenna, HERØY 18.12 (AIO).
1 ind. Hol, VESTVÅGØY 24.12 (HVÅ).
2 ind. Bjæringen, MELØY 25.12 (SBI).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Spillende hanner påvist i Hatfjelldal,
Rana, Gildeskål, Bodø og Fauske
kommuner.

Rugde *Scolopax rusticola*

Vinterfunn: 1 ind. Husøy, TRÆNA 12.1
(Johnny Eliassen). 1 ind. Stranda, NESNA
10.12 (AIO). 1 ind. Halså, MELØY 11.12
(MAG, KJL). 1-2 ind. Svolvevær, VÅGAN
22.12-30.12 (FSO). 1 ind. Maskinisten,
BODØ 29.12 (TEK).

Svarthalespove, underarten islandica

Limosa limosa islandica
Hekkefunn: 1 par Røstlandet, RØST

16.5-17.6 (SBA, JOL). 2 2K+ + 2 1K
Klevannet, ANDØY 30.7-1.8 (AJE, AIO).

Lappspove *Limosa lapponica*

Sommerfunn: 1-3 ind. Klungset, FAUSKE
2.6-13.6 (MEG, THA, TEK m.fl.). 1 2K
Laukvikøyen NR, VÅGAN 23.6 (FSO).
4 ind. Fredvang, FLAKSTAD 2.7 (JOL).
2-3 ind. Røstlandet, RØST 12.7-17.7 (JST,
SBA, ABE m.fl.). 1 ind. Ramberg, FLAK-
STAD 13.7 (JWI). 1 ind. Sellevollvalan,
ANDØY 19.7-21.7 (OHE, JHM).
1 ind. Skogvoll, ANDØY 23.7 (OHE).
1 ind. Ramberg, FLAKSTAD 24.7 (JWI).
2 ind. Strendene, VÅGAN 24.7-25.7 (FSO).
11 ind. Åholmbukta, ANDØY 25.7 (JHM).
2 ind. Horsvær, SØMNA 27.7 (MHE, RJO).
Vinterfunn: 1 ad. Rørvikskjæret, VEGA
5.12 (RJO).

Storspove *Numenius arquata*

Vinterfunn: 4-7 ind. Ramberg, FLAKSTAD
8.1-5.2 (JWI). 1-20 ind. Røstlandet,
RØST 12.1-22.2 (SBA). 2 ind. Tennvalen,
HERØY 22.1 (AIO). 2-5 ind. Hadselsand,
HADSEL 23.1-3.2 (FSO). 6 ind. Fredvang,
FLAKSTAD 20.2 (JWI). 1 ind. Delp, VÅGAN
24.2 (FSO). 7 ind. Kvitingan, BRØNNØY
28.2 (RJO). 1 ind. Gimsøy, VÅGAN
3.12 (JST). 1-7 ind. Røstlandet, RØST
3.12-31.12 (SBA). 6-8 ind. Ramberg,
FLAKSTAD 3.12-26.12 (JWI). 5-6 ind.
Hadselsand, HADSEL 4.12-28.12 (FSO).
2 ind. Laukvikøyen NR 18.12 VÅGAN
(FSO). 3 ind. Tenna, HERØY 24.1, 2 (AIO).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Vårfunn: 1 ind. Skogvoll, ANDØY 8.5 (KOJ).
4 ind. Sellevollvalan, ANDØY 21.5 (AJE).

Rødstilk *Tringa totanus*

Vinterfunn: 1-3 ind. Røstlandet, RØST 8.1-
20.3 (SBA). 1-6 ind. Herøy, HERØY 22.1-

27.3 (AIO). 1 ind. Nordmæla, ANDØY 24.2-13.3 (JST, AJE). 1 ind. Herøy, HERØY 27.3 (AIO). 1 ind. Herøy, HERØY 3.12 (AIO). 1-2 ind. Tenna, HERØY 4.12-25.12 (AIO). 1 ind. Røstlandet, RØST 28.12 (SBA).

Skogsnipe *Tringa ochropus*

1 ind. Sandøya, VESTVÅGØY 26.4 (JOL). 2 ind. Rognan, SALTDAL 29.4-13.5 (KBS, RBI, TEK m.fl.). 1 ind. Kvitblikkvatnet, FAUSKE 13.5 (OMS, GSÆ). 1 ind. Rognan, SALTDAL 15.5 (ØBI, SBI, RUB). 1 ind. Bjordalen, GRANE 22.5 (JLO, SEE). 1 ind. Bjøllånes, RANA 22.5 (AIO). 1 ind. Sæterstad, HATTFJELLDAL 9.6-10.6 (JLO). 1 ind. Rognan, SALTDAL 11.6 (ØBI, KEV, SBI m.fl.). 1 ind. Bygdåsmoen, HEMNES 12.6 (MLI). 1 ind. Rognan, SALTDAL 14.6 (BKA). 1 ind. Vega, VEGA 13.7-20.7 (Ivar Lundstad). 2 ind. Sila, LURØY 14.7-17.7 (Aina B. Jonsdatter Strand).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Lofoten: 1 ind. Storeidvatnet, VESTVÅGØY 12.5 (JST).

Steinvender *Arenaria interpres*

Vinterfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 22.1 (SBA). 1 ind. Tennvalen, HERØY 22.1 (AIO). 26 ind. Onstein, BRØNNØY 28.2 (RJO). 2 ind. Tenna, HERØY 12.11 (AIO). 1 ind. Selvær, TRÆNA 12.12 (TRØ). 2 ind. Tenna, HERØY 25.12 (AIO).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

1-6 ind. Grunnvannet NR, BALLANGEN 23.5-5.6 (KBØ, GUK). 2-3 ind. Seinesodden, BODØ 31.5-20.6 (MEG, BDØ, SBI m.fl.). 1-8 ind. Semska, SALTDAL 2.6-17.6 (PIV, RBI). 2-4 ind. Stormyrbassenget, HEMNES 5.6-9.6 (AEN, AIO, MLI m.fl.). 2-3 ind. Saura, ANDØY 6.6-19.6 (EBE, KBS).

3 ind. Elgbekken, SALTDAL 8.6 (PIV). 2 ind. Semska, SALTDAL 11.6 (SBI, RUB, HSH m.fl.). 6 ind. Saltfjellet, SALTDAL 13.6 (BKA). 1 ind. Ballangen, BALLANGEN 13.6 (DLI). 6 ind. Straumøya, BODØ 15.6 (TEK, MJO). 1-3 ind. Røstlandet, RØST 15.6-21.7 (SBA, RZA, JOL m.fl.). 2 ad. Bleikvassli, HEMNES 26.6 (POS). 3 ind. Tverråga, RANA 6.7 (POS). 4 ind. Sukkertoppen, SALTDAL 10.7 (JHM). 1 ind. Forfjord, SORTLAND 12.7 (Christian Kortner). 1 ind. Sellevoll, ANDØY 17.7 (JHM). 1 ad. hann Sølvbekken, RANA 17.7 (POS). 2 ind. Forøya, VEGA 23.7 (Erik Hult). 1 ind. Ytresand, FLAKSTAD 25.7 (JWI). 1 ind. Drevjubukta, VEFNSN 26.7 (PJH).

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius*

2 ind. Røstlandet, RØST 27.9 (SBA, TEK).

Polarjo *Stercorarius pomarinus*

2 ad. + 1 3K Bleiksdypet, ANDØY 20.6 (FBR). 5 ad. Horsvær, SØMNA 20.6 (KMT, MHE). 1 ad. Bleiksdypet, ANDØY 22.7 (FBR). 1 ad. Andenes, ANDØY 29.7 (ØBI). 1 1K Helle, VÅGAN 29.8 (FSO). 1 ind. Røstlandet, RØST 29.8 (SBA). 3 ind. Røstlandet, RØST 20.10 (SBA). 1 1K Røstlandet, RØST 21.10 (SBA). 1 1K Husvær fjorden, HERØY 12.11 (AIO).

Storjo *Stercorarius skua*

Hekkefunn: 5 par diverse lokaliteter, RØST 17.4-28.8.

Utenom Røst: 1 ind. Eggum, VESTVÅGØY 4.6 (PIV). 1 ad. Teigan, HADSEL 12.6 (Christian Jensen). 1-3 ind. Bleiksdjupet, ANDØY 20.6-2.8 (FBR, Christian Wexels Riser). 1 ind. Vennesund, SØMNA 22.6 (GBA). 1 ind. Ånstadvika, MOSKENES 3.7 (RZA, Anne Stine Zakariassen). 3 ind. Myrfløsa, ANDØY 12.7 (JHM, Markus Magnussen). 1 ad. Anda NR, ANDØY 15.7 (FBR).

1 ind. Moskstraumen, MOSKENES 15.7 (JST). 2 ind. Andenes, ANDØY 21.7 (JHM, OHE). 1 ind. Trænfjorden, TRÆNA 30.7 (PJH).

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*

Hekkefunn: 1 par Stormyrbassenget, HEMNES 2.6 (PIV). 4 par Grunnvannet NR, BALLANGEN 3.6-5.6 (KBØ, GUK). *Øvrige funn*: 1 ad. Lauvøya, DØNNA 6.3 (BNY). 1 3K Røstlandet, RØST 15.5 (SBA). 12 ad. + 2 2K Kjerkvatn NR, EVENES 19.5 (ABO). 1 ad. Grunnvannet NR, BALLANGEN 23.5-24.5 (ABO). 2 ad. Risøysundet NR, ANDØY 30.5 (KBS). 1 ind. Stormyrbassenget, HEMNES 5.6 (AEN, MLI, AIO). 1 ind. Neverdal, MELØY 10.6-18.6 (RBI, ØBI, KEV m.fl.). 5 ind. Grunnvannet, BALLANGEN 13.6 (DLI). 5 ad. Årnøysundet, HADSEL 30.9 (Leon Johansson). 1 ad. + 1 1K Årnøysundet, HADSEL 21.10 (FSO).

3K dvergmåke, Røstlandet 15.5.

Foto: Steve Baines

Sildemåke *Larus fuscus*

Tidlige vårfunn: 1 ind. Napp, FLAKSTAD 10.3 (JOL). 1 ad. Kjeldal, MELØY 11.3 (ØBI). 1 ind. Ramberg, FLAKSTAD 19.3-23.3 (JST, JWI). 1 ind. rastende Fredvang, FLAKSTAD 22.3 (JWI). 1 ind. Gravdal, VESTVÅGØY 31.3 (HVÅ). *Seine høstfunn*: 1 ad. Tennvalen, HERØY 1.10-2.10 (AIO).

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*
Sommerfunn: 1 2K Engasjyen NR, RANA 28.5-5.7 (AEN, AIO). 1 4K+ Utakleiv, VESTVÅGØY 18.6 (JOL).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Observasjoner sør for polarsirkelen: 1 2K Engasjyen NR, RANA 20.3-5.7 (POS, AEN, AIO m.fl.). *Sommerfunn*: 1 4K+ Røstlandet, RØST 12.7 (SBA). 1 2K Røstlandet, RØST 16.7-20.8 (JST, SBA).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

Seine høstfunn: 1 1K Osan, VÅGAN 5.10 (JST). 1 ind. Røstlandet, RØST 5.10 (HEG, MEG, SBA). 3 1K Gimsøya, VÅGAN 16.10 (JST). 1 1K Saltstraumen, BODØ 30.10 (MAG, KJL).

Hvitvingesvartterne *Chlidonias leucopterus*

1 ad. Røstlandet, RØST 10.7-12.7 (Paul Fekjær, ABE, JBE).

Skogdue *Columba oenas*

4 ind. Nordnes, NESNA 15.5 (POS).

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

Hekkefunn: Minst to kull og 15-20 ind. Sørbyen, BRØNNØY (JSU). *Øvrige funn*: 1-4 ind. Stormyra, BODØ 8.1-8.12 (KBS, TEK, Martin Ring). 1 ind. Engen, NESNA 30.1-29.12 (AEN, AIO). 2 ind. Hemnesberget, HEMNES 1.3-18.3 (MLI). 2 ind. Gravdal, VESTVÅGØY 5.4-5.12 (JOL, RLA, Edgar Edvardsen m.fl.). 1 ind. Dalsgrenda, RANA 20.4-21.4 (Malcolm Pentelow, Patricia Pentelow). 1 ind. Løding, BODØ 27.4 (MJO). 1 ind. Engavågen, MELØY 3.5 (via ØBI). 1 ind. Skogsøy, NESNA 5.6-6.6 (AIO). 1 ind. Brønnøysund, BRØNNØY 6.6 (GGU).

1 ind. Bolga, MELØY 18.6 (MAG, KJL, Julie Charlotte Larsen).
2 ind. Gjerøy, RØDØY 5.7 (TKV).
3 ind. Husøy, TRÆNA 23.8-11.12 (BNY, POS, TRØ m.fl.). 2 ind. Halså, MELØY 10.9-3.10 (RBI, ØBI). 1 ind. Onøy, LURØY 13.9 (TRØ). 3 ind. Anvågen, VEGA 5.10 (Inger Pedersen Toppen)

Turteldue *Streptopelia turtur*

1 2K+ Lovund, LURØY 8.6-27.6 (MEG, BDØ, Annhild Lorentzen, Ola Betten).
1-2 ind. Røstlandet, RØST 17.9-1.10; minimum 4 forskjellige ind. involvert (SBA, TEK, MHE m.fl.). 1 ind. Værøy, VÆRØY 22.9 (KMJ, JAL, TBE m.fl.)

Turteldue, Lovund 8.6.

Foto: Martin Eggen

Hubro *Bubo bubo*

1 ind. Rognan, SALTDAL 4.4 (BKA).
Ferske spor Myken, RØDØY 24.4-25.4 (Eivind Arne Holden). 1 ind. Lovund, LURØY 8.6-9.6 (MEG, BDØ). 1 ind. HERØY 1.7-4.7 (AIO). 1 ad. Kjul, VEGA 10.11 (HLA). 17 pull. ringmerket i Lurøy kommune (Rana RG).

Haukugle *Surnia ulula*

Observert over store deler av fylket gjennom hele året. Hekking påvist i Grane, Hattfjelldal, Hemnes og Rana kommuner.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Sommerfunn: 1 ind. på reir Mesmoen, SALTDAL 1.5-15.5 (RBI, ØBI, SBI). 1 ind. Furuskogen, FAUSKE 10.5 (GSÆ). 1 par ved reir Rognan, SALTDAL 15.5-22.5 (SBI, RUB, BKA, AIO, EK m.fl.). Reir med unger Holmvassdalen NR, GRANE 21.5 (JLO). 1 ind. Botn, SALTDAL 22.5 (AEN, NOF Nordland). 3 pull. ringmerket Øyjorden, RANA 15.6 (POS). 2 nylig utflydde unger Rund-tjønnna, RANA 23.6 (POS). 1 1K stasjonær Mo i Rana, RANA 8.8 (via Anders Bjordal).

Kattugle *Strix aluco*

1 ind. Steinbekkhaugen, RANA 3.12-4.12 (POS, AEN, HRØ).

Hornugle *Asio otus*

Arten ser ut til å ha etablert seg meget godt i fylket de siste par årene. Hekking ble påvist i Saltdal, Rødøy, Steigen, Hemnes og Ballangen kommuner, mens syngende individer ble hørt i Meløy og Hattfjelldal. I Vågan kommune var det en rekke observasjoner, men ingen sikre hekkefunn. *Øvrige funn*: Fjær av 1 ind. Værøy, VÆRØY 19.9 (KMJ, JAL, TBE m.fl.). 1 ind. Røstlandet, RØST 27.10 (SBA). *Vinterfunn*: 1 ind. Lyngværstranda, VÅGAN 12.2 (FSO). 1 hann hørt Reipå, MELØY 13.2 og 19.2 (RBI). 1 ind. Asplund, NESNA 23.11 (AIO). 1 ind. Strømnes, VÅGAN 18.12 (FSO).

Jordugle *Asio flammeus*

Vinterfunn: 1 ind. Skarstein, ANDØY 21.3 (AJE). 2 ind. E6 Saltfjellet, SALTDAL 11.11 (Kjetil Mork). 1 ind. Røstlandet, RØST 12.11 (SBA). 1 ind. Storvatnet, ANDØY 12.11 (EBE). 1 ind. Røssvatnet, HEMNES 18.11 (Øyvind Soelberg, Henrik Østerlie). 1 ind. Klungset, FAUSKE 4.12 (GSÆ).

Isfugl *Alcedo atthis*

1 ind. Bjerka, HEMNES 4.5 (Ingeborg Målvatn m.fl.).

Bieter *Merops apiaster*

1 ad. Sandsletta, VÅGAN 9.6 (FSO).

Hærfugl *Upupa epops*

1 ind. Sanna, TRÆNA 6.5 (Eilif Eliassen).
1 ind. Vinje, VÅGAN 9.9 (JOL). 1 ind. Laukvik, VÅGAN 2.10-8.10 (FSO, PSÆ).
1 ind. sett i et par dager i oktober i Dalselv, RANA, deretter funnet død og innlevert Helgeland museum, naturhistorisk avd. (POS).

Vendehals *Jynx torquilla*

1 ind. Presteid, HAMARØY 12.5 (HTB).
1 ind. Ørnes, MELØY 21.5 (ØBI). 1 ad. hann Svolveær, VÅGAN 21.5-28.5 (FSO).
1 hann Holandsfjord, MELØY 13.6 (RBI).
1 ind. Rausandaksla, RANA 12.8 (ROT).

Gråspett *Picus canus*

Regelmessig Helgeland og Salten nord til Bodø. 1 hann Henningsvær, VÅGAN 5.3 (JST). 1 hunn Fjellvatnet, HAMARØY 19.7 (Øyvind Slyk).

Grønnspekk *Picus viridis*

1 ad. hunn Sjøforsen NR, HEMNES 20.2 (MLI). 1 ind. Tilrem, BRØNNØY 9.3 (TRØ).
2 ind. Åbygda, BINDAL 24.4 (MST).
1 ind. Gåsheituva, BRØNNØY 24.4 (GBA).
1 ind. Hall, BINDAL 28.5 (GBA).
1 ind. Tilrem, BRØNNØY 6.6 (GGU).
1 ind. Åbygda, BINDAL 8.10 (MST).
1 ad. Trofors, GRANE 8.10 (SEE, JLO).

Svartspett *Dryocopus martius*

1 ind. Korgen, HEMNES 17.1 (Jan Sande).
1 ind. Trofors, GRANE 18.4 (JLO).
1 ind. Ytteren, RANA 20.4 (AEN). Ferske

spor Holmvassdalen NR, GRANE 4.6 (JLO, SEE, Maja Eidissen m.fl.). 1 ind. Åbygda, BINDAL 10.6 (MST). 1 ad. Holmvassdalen NR, GRANE 23.6 (JLO).
1 ind. Åbygda, BINDAL 30.7 (MST).
1 ind. Halså, MELØY 4.9 (ØBI).
1 ind. Truskerdalen, RANA 1.10 (ROT).
1 hunn Alteren, RANA 19.11 (AIO). 1 ind. Vega, VEGA 19.12 (JEJ).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

Hekkefunn: 1 par Venset, FAUSKE 24.6-30.7 (HET).
Øvrige funn: 1 hann Klungset, FAUSKE 6.3 (GSÆ). 1 ind. Vedal, BRØNNØY 10.3 (TRØ). 1 ind. Andøya, ANDØY 3.4 (Torgeir Møst). 1 ind. Rausandaksla, RANA 10.4-17.4 (via POS). 1 ind. Mørkved, BODØ 13.4 (TEK). 1 ad. hann Rismålsheia, HADSEL 30.4 (KBS). 1-2 ind. Rognan, SALTDAL 11.5-22.5 (BKA, POS, KSA m.fl.). 1 ind. Bringsli, FAUSKE 16.5 (GRO). 1 ind. Andås NR, VEFSEN 5.6 (AIO). 1 hann Kvannskogen NR, HAMARØY 16.6 (GSÆ). 1 hunn Breivika, RØDØY 4.8 (MJO). 1 ind. Rausandaksla, RANA 24.9-22.10 (ROT). 1 ind. Alteren, RANA 25.10 (ROT). 1 ind. Røssvatnet, HEMNES 18.11 (Øyvind Soelberg, Henrik Østerlie). 1 ind. Svolveær, VÅGAN 22.12 (FSO).

Tretåspett *Picoides tridactylus*

Regelmessig over hele fylket. *Hekkefunn*: 1 par Sjørdalen, BODØ 5.6-20.6 (HEG, MEG, TEK). 1 par Kvannskogen NR, HAMARØY 16.6 (GSÆ). 1 par Bjæringen, MELØY 17.7 (RBI).

Trelerke *Lullula arborea*

1 ind. Gimsøy, VÅGAN 19.11 (JST).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

1 ind. Røstlandet, RØST 22.5 (SBA). 1 ad.

hann Semska, SALTDAL 11.6 (SBI, ØBI, KEV m.fl.).

Trelerke, Gimsøya 19.11 - ny art for Nordland. Foto: John Stenersen

Sandsvale *Riparia riparia*

Seint høstfunn: 1 ind. Korgen, HEMNES 9.11 (JTO).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Tidlige vårfunn: 1 ind. Lovund, LURØY 5.4 (RJO). 1 ind. Straumen, RANA 16.4 (AIO). 1-2 ind. Røstlandet, RØST 20.4-23.4 (SBA). 2 ind. Bolga, MELØY 24.4 (MAG, KJL). 1 ind. Skogsøy, NESNA 24.4-25.4 (AIO). 1 ind. Sandsletta, VÅGAN 26.4 (FSO). 3 ind. Røkland,

SALTDAL 27.4 (BKA). 5 ind. Reipå, MELØY 29.4 (KEV). 1 ind. Meløysjøen, MELØY 30.4 (Trond Skoglund).

Taksvale *Delichon urbicum*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 23.4-24.4 (SBA).

Tartarpiplerke *Anthus richardi*

1 ind. Røstlandet, RØST 25.10 (SBA).
1 ind. Rønvikjordene, BODØ 28.10 (TEK).

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*

1 ind. Henningsvær, VÅGAN 8.9 (JST).
2 ind. Røstlandet, RØST 10.9-12.9 (SBA).
1 ind. Værøy, VÆRØY 17.9-21.9 (KMJ, EMJ, JAL m.fl.). 3 ind. Værøy, VÆRØY 24.9 (KMJ, TBE, GKR m.fl.). 1-3 ind. Røstlandet, RØST 25.9-6.10; 3 ind 25.9, 2 ind. 26.9, minst 6 forskjellige individer (KMT, Inge Melhus, MHE m.fl.)

Trepiplerke *Anthus trivialis*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Tjøtta, ALSTAHaug 22.4 (PSH).
Seint høstfunn: 1 ind. Øyhelle, VÅGAN 3.10 (FSO).

2011 var et rekordår for sibirpiplerke, og minst 13 forskjellige ind. ble sett i Nordland. Her en fugl fra Værøy 21.9. Foto: Kjell Mjølvsnes

Heiipilerke *Anthus pratensis*

Seine høstfunn: 2 ind. Røstlandet, RØST 14.11 (SBA). 1 ind. Tenna, HERØY 17.12-24.12 (AIO).

Lappiplerke *Anthus cervinus*

1 ind. Røstlandet, RØST 15.6 (JOL).

Gulerle *Motacilla flava*

Høstfunn: 3 1K Småvatnan, MELØY 1.9 (ØBI). 1 ind. Røstlandet, RØST 4.9 (SBA). 1 1K Værøy, VÆRØY 16.9 (KMJ, GKR, EMJ m.fl.). 1 ind. Røstlandet, RØST 26.9 (MHE, THB, Martin Lie Pedersen m.fl.). 1 ind. Røstlandet, RØST 5.10 (HEG, MEG, SBA).

Sitronerle *Motacilla citreola*

1 ad. hann Sørland, VÆRØY 17.9 (KMJ, TBE, JAL m.fl.). 1 1K Røstlandet, RØST 25.9-26.9 (MHE, LBL, THB m.fl.).

Vintererle *Motacilla cinerea*

1 ad. hann Stordalen, VÅGAN 30.4 (FSO).
Hekkefunn: 2 ind. matet unger Skjervo, VEFNSN 5.6-18.6 (MEG, AIO, BDØ).

Linerle *Motacilla alba*

Seine høstfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 12.11 (SBA). 1 ind. Stranda, NESNA 27.11 (AIO).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

1 ind. Røstlandet, RØST 11.9-19.9 (SBA, TEK, TAA).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Sommerfunn: Regelmessig, men fåtallig (færre enn 10 ind.) i Vågan, Vestvågøy og Meløy kommuner. Enkeltobservasjoner i Rana, Beiarn, Saltdal, Fauske, Bodø, Hamarøy, Røst, Moskenes og Andøy kommuner. Høyt antall: 24 ind. Halså, MELØY 20.8 (SBI, ØBI)

Hekkefunn: 2 par Svolvær, VÅGAN 21.6-21.7 (FSO). 1 par Småvatnan, MELØY (SBI, ØBI, MAG m.fl.). 7 par Grunnvannet NR, BALLANGEN (OTO). 1 par Bremvikdalen, BALLANGEN 30.7 (Rune Solvang)

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes*

Vinterfunn: 5 funn av totalt 7 ind. i januar-mars i Herøy, Meløy, Fauske og Vestvågøy kommuner. 12 funn av totalt 15 ind. i desember i Brønnøy, Vega, Herøy, Meløy, Vestvågøy og Røst kommuner.

Rødstrupe *Erithacus rubecula*

Vinterfunn: 10 funn av totalt 11 ind. i januar-mars i Herøy, Meløy, Fauske og Vestvågøy kommuner. 12 funn av totalt 15 ind. i desember i Nesna, Meløy, Bodø, Vågan, Flakstad og Røst kommuner. 6 funn av enkeltindivider i desember i Rødøy, Træna, Meløy, Vågan og Vestvågøy kommuner.

Blåstrupe *Luscinia svecica*

Seint høstfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 2.10 (SBA, JST).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros*

1 ind. Ågskardet, MELØY 1.5 (KEV).
1 ind. Røstlandet, RØST 31.10 (SBA).

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus*

Seint høstfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 6.10-7.10 (MEG, HEG, SBA).

Buskskvett *Saxicola rubetra*

Seine høstfunn: 1 hann Igerøy, VEGA 1.10 (JEJ). 1 ind. Røstlandet, RØST 2.10 (SBA, JST). 1 ind. Røstlandet, RØST 6.10 (HEG). 1 ind. Røstlandet, RØST 27.10-12.11 (HEG, SBA).

Asiasvartstrupe *Saxicola maurus*

1 ind. Røstlandet, RØST 18.9 (SBA, TEK, TAA).

Asiasvartstrupe, Røstlandet 18.9.
Foto: Steve Baines

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Seine høstfunn: 1-35 ind. Røstlandet, RØST 1.10-12.11; høye dagsantall 15 ind. 4.10, 30 ind. 5.10-7.10, 35 ind. 8.10-9.10, 7 ind. 17.10, 7 ind. 28.10 (MEG, SBA, HEG m.fl.). 1 hunn Kvitbergvatnet, SALTDAL 8.10 (GSÆ). 1-3 ind. Ramberg, FLAKSTAD 13.10-16.10 (JWI). 1 ind. Skogsøy, NESNA 17.10 (AIO). 1 ind. Henningsvær, VÅGAN 19.10 (JST). 1 ind. Ballstad, VESTVÅGØY 21.10 (OTO). 1 ind. Andøya Flystasjon, ANDØY 22.10 (AJE). 1 ind. Finnbyen, FLAKSTAD 22.10 (JWI). 1 1K Ramberg, FLAKSTAD 26.10 (JWI). 1 1K Gimsøy, VÅGAN 3.11 (JST).

Sibirtrost *Zoothera sibirica*

1 1K hann Røstlandet, RØST 24.10-26.10 (SBA, GGU, TEK, LBL).

Ringtrost *Turdus torquatus*

Vinterfunn: 1 hann Dverset, SALTDAL 10.1 (BKA). 1 2K hann Henningsvær, VÅGAN 22.1 (JST). 1 hann Delp, VÅGAN 3.2 (FSO). 1 hann Laukvik, VÅGAN 7.2 (FSO). 1 ind. Flakstad, FLAKSTAD 26.2 (OTO). 1 ind. Laukvik, VÅGAN 10.11 (FSO).

Måltrost *Turdus philomelos*

Vinterfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 28.2 (SBA). 1 ind. Røstlandet, RØST 12.12 (SBA).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Vinterfunn: En rekke funn fra hele Lofoten, samt Bodø (4), Meløy (2) og Herøy (1) i januar-februar.

Duetrost *Turdus viscivorus*

1 ind. Sandsletta, VÅGAN 1.3 (FSO).
1 ind. Fredvang, FLAKSTAD 23.3 (JST).
1 ind. Gåsvatnet, GRANE 19.4 (JLO).
1-3 ind. Røssvoll, RANA 11.5-13.5 (AEN, POS). 1 ind. Måsvasstjønnan, GRANE 18.6 (AIO). 1 ind. Andfjellneset, RANA 26.6 (AIO). 2 ad. Holmvassdalen NR, GRANE 14.8 (JLO). 1 ind. Kvitfossen, VÅGAN 11.10 (FSO). 1 ind. Røstlandet, RØST 19.11 (SBA).

Gresshoppesanger *Locustella naevia*

1 ind. Nes, VEGA 19.07 (JSU)

Myrsanger *Acrocephalus palustris*

1 ind. Spildra, MELØY 15.5 (ØBI, SBI, RUB).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus*

1 ind. Røstlandet, RØST 6.10-8.10 (MEG, HEG).

Hauksanger *Sylvia nisoria*

2 1K ringmerket Skogsøy, NESNA 28.8-30.8 (AIO). 1 ind. Røstlandet, RØST 4.9-7.9 (RBI, TEK, HEG). 1 ind. Husøy, TRÆNA 26.9-28.9 (BNY, RRI, TKO m.fl.). 3 1K Røstlandet, RØST 29.9-3.10 (MEG, MHE, HEG, THB). 1 1K Røstlandet, RØST 6.10-11.10 (MEG, HEG, SBA). 1 1K Engavågen, MELØY 6.10-8.10 (RBI, KEV, ØBI).

Hauksanger, Husøy 26.9.
Foto: Terje Kolaas

Møller *Sylvia curruca*

1 hann Oppeide, HAMARØY 4.5 (Viggo Aspvik). 1 ind. Klungset, FAUSKE 14.5-17.6 (KBS, TEK, OMS m.fl.). 1 ind. Sleipnes, RØDØY 28.5-6.6 (KEV). 1 ind. Myken, RØDØY 30.5 (TKV). 1 ind. Håkvika, NARVIK 5.6 (KBØ, GUK). 1 ind. Narvik, NARVIK 14.6 (DLI). 1 hann Bjerga, RØDØY 20.6 (HSH). 1 ind. Laukvikøyen NR, VÅGAN 23.6 (FSO). 1 ind. Limyråsen, BODØ 23.6 (TKV). 1 ind. Fauske, FAUSKE 7.7 (GSÆ). 1 ind. Husøy, TRÆNA 23.8-29.8 (TRØ). 1-2 ind. Røstlandet, RØST 2.9-8.10; minimum 8 forskjellige ind. (SBA, TEK, HEG m.fl.). 1 ind. Værøy, VÆRØY 17.9-21.9 (KMJ, GKR, EMJ m.fl.). 1 ind. Meløy, MELØY 21.9 (ØBI). 2 ind. Rognan, SALTDAL 28.9 (BKA). 1 ind. Rønvikjordene, BODØ 6.10 (TEK). 1 ind. Svolvær, VÅGAN 6.10 (FSO).

Sibirtrost, Røstlandet 26.10 – en av fugleårets store godbiter! Foto: Gunnar Gundersen

1 ind. Henningsvær, VÅGAN 19.10 (JST).
1 ind. Svolvær, VÅGAN 20.10 (FSO).

Tornsanger *Sylvia communis*

1 ind. Stemland, FAUSKE 27.5 (TEK).
1 ind. Stordalen, BODØ 28.5-1.6 (TEK).
1 hann Straume, BØ 29.5-1.6 (KBS, FSO). 1 ind. Røstlandet, RØST 1.6 (SBA).
1-2 ind. Husvatnet, BODØ 7.6-9.6 (MEG, TEK, BDØ). 1 hann Klungset, FAUSKE 7.6-11.6 (KBS). 1-2 hann Risøyholet, HERØY 10.6-12.6 (AIO). 1 hann Glomfjord, MELØY 12.6-27.6 (RBI, SBI).
2 hann Løkvika, LEIRFIJORD 19.6 (AIO).
1 ind. Sørhørsfjord, BINDAL 28.6 (Tore Reinsborg). 1 hann Seivåg, BODØ 7.7 (KBS). 1 hann Tjøtta, ALSTAHAUG 10.7 (PSH). 1 hann Søvika, ALSTAHAUG 11.7 (PSH). 1 ind. Søfting, VEFSN 26.7 (PJH).
1 ind. Saltvannet, BØ 28.7 (FSO). 1 ind. Røstlandet, RØST 29.9-6.10 (MEG, MHE, HEG m.fl.).

Munk *Sylvia atricapilla*

Vinterfunn: 1 hunn Svolvær, VÅGAN 2.1-5.2 (FSO). 1 hann Laukvik, VÅGAN 6.1 (FSO). 1 hann Ramberg, FLAKSTAD 12.1-24.2 (JWI). 1 hunn Laukvik, VÅGAN 14.1-26.1 (FSO). 1-2 hann Svolvær, VÅGAN 22.1-16.4 (FSO). 1 hunn Løpsmarka, BODØ 19.2-27.2 (BGØ).
1 hann Gravdal, VESTVÅGØY 26.2-11.3 (HVÅ). 1 hann Sandnessjøen, ALSTAHAUG 17.3 (Finn-Ståle Schürmann). 1 hunn Sandnessjøen, ALSTAHAUG 24.3 (Finn-Ståle Schürmann). 1 hunn Stranda, VÅGAN 11.12 (FSO).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus*

1 ind. Henningsvær, VÅGAN 9.9 (JST).
1-11 ind. Røstlandet, RØST 10.9-6.10; minimum 20 ind. involvert med høye dagsantall 11 ind. 12-13.9 og 4 ind. 6.10.

(SBA, TAA, MEG m.fl.). 1 ind. Store Molla, VÅGAN 10.9-12.9 (FSO). 1 ind. Toftan, VESTVÅGØY 11.9 (HVÅ, JOL).
16 ind. Selvær, TRÆNA 12.9 (TRØ). Inntil 5 ind. Husøy, TRÆNA 12.9-26.9 (TRØ).
1 ind. Maskinisten, BODØ 13.9 (TEK).
1 ind. Sandøya, VESTVÅGØY 13.9 (JOL).
1-4 ind. diverse lokaliteter, MELØY 13.9-21.9 (KEV, SBI, RBI, ØBI). 1 ind. Svolvær, VÅGAN 14.9 (FSO). 1 ind. Kila, RØDØY 15.9 (KEV). 2 ind. Selvær, TRÆNA 16.9 (TRØ). 1 ind. Stranda, VÅGAN 17.9 (FSO). 1 ind. Skravelhaugen, RANA 17.9 (AEN). 2-10 ind. Værøy, VÆRØY 17.9-24.9; høyeste dagsantall 10 ind. 17.9 (KMJ, TBE, JAL m.fl.). 1 ind. Vallsjø, VEGA 18.9 (TKO). 1 ind. Kila, RØDØY 22.9 (KEV, HSH). 1 ind. Henningsvær, VÅGAN 24.9 (JST). 1 ind. Store Molla, VÅGAN 8.10 (FSO).

2011 var rekordår for gulbrynsanger, som ble sett over hele fylket, tildels i tosifrede antall. Her en fugl fra Røstlandet 18.9.

Foto: Tomas Aarvak

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*

1 ind. Tenna, HERØY 8.5 (PSH).
1 hann Rognan, SALTDAL 6.6 (BKA).
1 hann Røssvatnet, HEMNES 12.6 (MLI).
1 ind. Rognan, SALTDAL 13.6 (MEG, BDØ). 2 ind. Kvannskogen NR, HAMARØY 16.6 (GSÆ). 1 ind. Selvær,

TRÆNA 26.8 (TRØ). 1 ind. Røstlandet, RØST 30.8 (SBA). 1-2 ind. Røstlandet, RØST 7.9-8.9 (SBA, RBI, TEK). 1 ind. Selvær, TRÆNA 12.9 (TRØ). 1 ind. Værøy, VÆRØY 16.9 (KMJ, GKR, EMJ m.fl.).
1 ind. Skogreina, MELØY 19.9 (ØBI).
1 ind. Husøy, TRÆNA 21.9 (TKO m.fl.).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Seine høstfunn: 1 ind. Stranda, VÅGAN 3.11 (FSO). 2 ind. Røstlandet, RØST 6.11 (HEG).
2 ind. Røstlandet, RØST 12.11 (SBA).

Gransanger, underarten tristis/abietinus

Phylloscopus c. tristis/abietinus
1 ind. Bolga, MELØY 22.11 (KEV).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*

Seine høstfunn: 1-2 ind. Røstlandet, RØST 2.10-8.10 (MEG, JST, HEG m.fl.). 1 ind. Engavågen, MELØY 8.10 (SBI).

Fuglekonge *Regulus regulus*

Vinterfunn: 1 ind. Knutvika, VÅGAN 1.1 (FSO). 1 ind. Laukvik, VÅGAN 29.1 (FSO). 1 ind. Svolvær, VÅGAN 20.2 (FSO). 2 ind. Stranda, VÅGAN 3.12 (FSO).
4 ind. Maskinisten, BODØ 4.12 (TEK).
7 ind. Halså, MELØY 11.12 (MAG, KJL).
2 ind. Maskinisten, BODØ 29.12 (TEK).
1 ind. Stranda, VÅGAN 30.12 (FSO).

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca*

Tidlige vårfunn: 1 hann Vassdalsvik, MELØY 29.4 (MAG, FGR). 1 hunn Sleipnes, RØDØY 29.4 (KEV).
Seint høstfunn: 1 ind. Røstlandet, RØST 24.10 (SBA).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

3 ind. Løding, BODØ 30.4 (MJO). 3 ind. Rognan, SALTDAL 15.5 (ØBI, SBI, RUB).

25 ad. + 10 1K Ersvikvatnet, BODØ 25.6 (MJO). 7 ind. Jarbruvatnet, SALTDAL 16.9-18.9 (BKA). 2 ind. Alvenes, FAUSKE 17.9 (AOL). 9 ind. Skansøyra, SALTDAL 26.9 (BKA). 5 ad. Venset, FAUSKE 8.10 (HET, GRO). 3 ind. Finnvika, VÅGAN 17.10 (FSO). 4 ind. Misten, BODØ 4.11 (TEK).

Løvmeis *Poecile palustris*

1 ind. Svolvær, VÅGAN 7.3 (FSO).
1 ad. Svolvær, VÅGAN 19.6 (FSO).

Svartmeis *Periparus ater*

Regelmessig på Helgeland og i Salten nord til Bodø. 1 ind. Laukvik, VÅGAN 23.1 (FSO). 3 ind. Elvegården, NARVIK 13.9 (OTO).

Hekkefunn: 1 par med 6 pull. Tortenåsen, NESNA 7.5-26.5 (AIO).

Spettmeis *Sitta europaea*

1 ind. Sandnes, NESNA 12.10-30.10 (Juliane Flakstad, Oddbjørn Haugland).

Trekryper *Certhia familiaris*

2 ind. Stordalen, BODØ 2.4-3.4 (TEK).
1 ind. Prestegårdsskogen, HATTFJELLDAL 10.4 (PAL). 1 ind. Bergum, HATTFJELLDAL 22.4 (LIH). 1 ind. Halså, MELØY 25.4 (ØBI). 1 ind. Oldereid, BODØ 6.5 (KBS, GAS). 1 ind. Vestvatn, BODØ 22.5 (SBI). 1 ind. Bjørndalen, NESNA 28.5-15.6 (AIO). 1 par matet 3 unger Nystadneslia, SALTDAL 4.6 (MEG, TEK).
1 ind. Kvannskogen NR, HAMARØY 16.6 (GSÆ). 1 ind. Straumbotn, RANA 20.6 (POS). 1 ind. Høla, FAUSKE 16.7 (JGR). 1 ind. Åberget, ANDØY 17.7 (JHM).

Pirol *Oriolus oriolus*

1 ad. hann Altermarka, RANA 20.6-3.7 (HRØ, POS).

Tornskate *Lanius collurio*

1 ad. hann Sandsletta, VÅGAN 26.8 (FSO).
1 1K Røstlandet, RØST 27.8-30.8 (SBA).
2 ind. Værøy, VÆRØY 17.9-20.9 (KMJ, GKR m.fl.).

Rosenvarsler *Lanius minor*

1 1K Gimsøymyrene, VÅGAN 11.9 (JST).

Nordlands første rosenvarsler dukket opp på Gimsøymyrene 11.9.

Foto: John Stenersen

Varsler *Lanius excubitor*

1 ind. Øyås, HATTFJELLDAL 5.2 (Jon Olav Håpnes). 1 ind. Småvatnan, MELØY 1.3 (ØBI). 1 ind. Handnesøya, NESNA 15.3 (TRØ). 1 ind. Åbotsvik, MELØY 26.3 (KEV). 1 ad. Sleipnessodden, RØDØY 3.4 (KEV, HSH). 2 ind. Holmvassdalen NR, GRANE 11.6-21.7 (SEE, JLO). 1 ind. Røvassdalen, RANA 9.8 (AEN). 1 2K+ Hansmyran, GRANE 19.8 (JST). 1 ind. Tverråga, RANA 4.9 (Steve Bickford). 1 ind. Åbygda, BINDAL 11.9 (MST). 1 ind. Susna, HATTFJELLDAL 11.9 (KHA). 1 ind. Straumen, RANA 11.9 (AIO). 1 ad. Holmvassdalen, GRANE 16.9 (SEE, JLO). 1 ind. Rausandaksla, RANA 17.9-31.10 (ROT). 1 ind. Seinesodden, BODØ 21.9 (RBI). 1 ind, Kvannhagalia, RANA 25.9-31.10 (ROT). 1 ad. Bjæringen, MELØY 13.10 (RBI). 1 ind. Lomamyra,

RANA 23.10 (AEN, Anni Breivik).
2 ind. Røyrfjellet, RANA 30.10 (ROT).
1 ind. Sleipnes, RØDØY 19.11-20.11 (ØBI, KEV, KJL m.fl.). 1 ind. Herseth, NESNA 27.11 (AIO). 1 ind. Brubrekka, HADSEL 27.12 (FSO).

Lavskrike *Perisoreus infaustus*

1 ind. Trofors, GRANE 24.4 (LIH).
1 par hekket Holmvassdalen NR, GRANE 5.6-7.9 (AEN, SEE, JLO). 1 ind. Stabborsdalen, HEMNES 14.8 (AEN).
3 ind. Litltjønnåsen, RANA 5.9 (ROT).
7 ind. Baklia, HATTFJELLDAL 10.9 (KHA).
3 ind. Elgtjønnå, GRANE 14.9 (THA).
2 ind. Holmvassdalen NR, GRANE 21.9-30.9 (SEE, JLO). 1 ind. Litltjønnåsen, RANA 25.10 (ROT).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*

1 ind. Båsmo, RANA 26.6 (Hilde Sofie Hansen). 1 ind. Meyerparken, RANA 12.9 (POS). 1 ind. Elvegården, NARVIK 13.9 (OTO). 1 ind. Grønnåsen, BODØ 22.9 (TEK). 1 ind. Bjerka, HEMNES 24.9 (Terje Ånonli). 1 ind. Båsmo, RANA 24.9 (AIO). 1 ind. Løding, BODØ 30.10 (MJO).

Nøttekråke, underarten macrorhynchus

Nucifraga caryocatactes macrorhynchus
1 ind. Ytteren, RANA 13.8 (AIO).

Kaie *Corvus monedula*

2 ind. Hattfjellidal, HATTFJELLDAL 11.4 (PAL). 2 ind. Søvikmoen, ALSTAHAUG 20.4 (THC). 1 ind. Oldra, MELØY 11.5 (SBI, ØBI). 1 ind. Røstlandet, RØST 27.10-18.12 (HEG, SBA). 2 ind. Korgen, HEMNES 9.11 (JTO).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

1 ind. Ørsvåg, VÅGAN 9.4 (OLH).
1 ind. Engavågen, MELØY 13.4 (ØBI).

Svartkråke *Corvus corone*

1 ind. Hopen, BODØ 28.5-5.6 (MJO).

Rosenstær *Sturnus roseus*

1 ad. Sør-Gåsvær, HERØY 29.6-3.7 (AIO, Mari Hagenlund). 1 ad. Leirosen, LEIRFJORD 15.7 (AIO). 1 hann Skogvoll, ANDØY 21.7-25.7 (OHE, JHM).

Rosenstær, Skogvoll 21.7

Foto: Oddvar Heggøy

Pilfink *Passer montanus*

1-2 ind. Skogsøy, NESNA 9.1-1.5 (AIO).
1 ind. Røstlandet, RØST 16.5-6.10 (SBA, MHE, TAA m.fl.). 1 ind. Brønnøy lufthavn, BRØNNØY 7.6 (GBA). 1-2 ind. Rognan, SALTDAL 12.10-22.12 (BKA). 1 ind. Skogsøy, NESNA 1.11 (AIO).

Pilfink x gråspurv *Passer montanus X domesticus*

1 ind. observert 5 ganger i løpet av året Røstlandet, RØST (SBA m.fl.).

Bokfink *Fringilla coelebs*

Vinterfunn: Observert i lite antall over store deler av fylket januar-februar.
Desemberfunn fra Herøy, Saltdal, Fauske og Flakstad kommuner

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

Vinterfunn: Enkeltindivider og småflokker observert over store deler av fylket januar-februar.
Et desemberfunn: 1 ind. Bolga, MELØY 19.12 (KEV).

Stillits *Carduelis carduelis*

1 ind. Elvegården, NARVIK 1.4 (OTO).
Inntil 12 ind. Øyhelle, VÅGAN 1.10-3.10 (FSO).

Grønnsisik *Carduelis spinus*

Vinterfunn: Enkeltindivider og småflokker observert i januar-februar i Rana, Hemnes, Rødøy, Meløy, Saltdal, Fauske, Bodø, Vågan og Andøy kommuner.

Tornirisk *Carduelis cannabina*

Regelmessig 25.4-9.10, også vellykket hekking, Rønvikjordene, BODØ med høye dagsantall 14 ind. 8.5, 27 ind. 18.8 og 28 ind. 29.8 (TEK m.fl.). 1 ad. hann Stokland, FAUSKE 1.5-13.5 (SBI, RBI). 1 hann Stemland, FAUSKE 1.5 (ØBI). 1 hann Ravnå, RANA 14.5 (AEN, Asbjørn Engås). 1 1K Brettesnes, VÅGAN 10.8 (FSO).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Vinterfunn: 25 ind. Bjerka, HEMNES 8.1 (RBI). 1 ind. Bjæringen, MELØY 13.1 (RBI). 3 ind. Hals, MELØY 23.1-30.1 (ØBI, SBI, RUB). 2 ind. Delp, VÅGAN 3.2 (FSO). 5 ind. Hals, MELØY 20.2 (SBI).

Brunsisik *Carduelis flammea cabaret*

Ringmerkingsfunn: Totalt 22 ind. i peri-oden 22.7-25.9 Skogsøy, NESNA (AIO). 4 1K Nyheimsosen, HERØY 20.8 (AIO). 1 ind. Toftan, VESTVÅGØY 16.9 (HVÅ).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Vinterfunn: Regelmessig i lite antall over hele fylket januar-april.

Vår/sommerfunn: 2 ind. Kila, RØDØY 7.5 (HSH). 1 IK ringmerket Skogsøy, NESNA 22.7 (AIO). *Høstfunn:* Regelmessig i lite antall langs kysten september-oktober.

Polarsisik, underarten hornemanni

Carduelis hornemanni hornemanni

2 ind. Røstlandet, RØST 8.10-9.10 (MEG, HEG). 2 ind. Røstlandet, RØST 17.10 (SBA).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

1 ind. Lovund, LURØY 27.8 (TRØ). 2 IK Forkledalen, LØDINGEN 28.8 (FSO).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

1 hann Sørland, VÆRØY 10.6-13.6 (JOL). 1 ind. Røstlandet, RØST 30.8-3.9 (HEG, SBA). 2 ind. Røstlandet, RØST 30.9-5.10 (MEG, HEG, MHE m.fl.).

Rosenfink, Værøy 10.06

Foto: Jon Olav Larsen

Konglebit *Pinicola enucleator*

2 ad. hann + 3 hunnf. Røssvatnet, HEMNES 23.1 (MLI). 6 hunnf. Henningsvær, VÅGAN 5.2 (JST). 5 ind. Knutmarka, Svolveær, VÅGAN 5.2 (FSO). 8 ind. Kabelvåg, VÅGAN 5.2 (FSO). 2 hunnf. Laukvik, VÅGAN 9.2 (FSO). 1 hann Kvitfossen, VÅGAN 9.2 (FSO). 1 ind. Kila,

RØDØY 2.5 (HSH). 9 ind. Rausandaksla, RANA 22.10 (ROT).

Kjernebiter *Coccothraustes*

coccothraustes

2 ind. Svolveær, VÅGAN 13.1-5.5 (FSO). 3 ind. Øvre Åræsen, ANDØY 21.2 (Jan Arne Søreng). 1 ind. Bjerka, HEMNES 5.3-25.3 (via MLI). 1 hann Steine, SØMNA 10.4-14.4 (Elene Nilsen). 1 hann Bjæringen, MELØY 12.4-19.4 (RBI, SBI, RUB). 2 ad. Merket, ANDØY 25.4 (Terje Olsen). 1 ind. Engavågen, MELØY 3.5 (via ØBI). 1 ind. Vassdalsvik, MELØY 5.5 (MAG, FGR). 1 ad. Stranda, VÅGAN 3.6 (FSO). 2 Misvær, BODØ 4.6 (Alf Blestrud). 1 ind. Neshåjen, VEGA 7.10 (Johanna Pedersen) 1 ind. Røstlandet, RØST 8.10 (HEG, SBA, MEG).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Vårfunn: 50 ind. Breidvika, ANDØY 25.4 (AJE). 1 hann Sandøya, VESTVÅGØY 25.4 (JOL). 16 ind. Rønvikjordene, BODØ 26.4-27.4 (TEK). 16 ind. Røstlandet, RØST 27.-29.4 (SBA). 27 ind. Fauske, FAUSKE 29.4 (TEK). 2 ind. Gimsøya, VÅGAN 30.4 (HVÅ).

Høstfunn: 1-65 ind. nesten daglig Røstlandet, RØST 3.9-9.10, høye dagsantall: 20 ind. 24.9, 30 ind. 25.9, 16 ind. 26.9, 17 ind. 27.9, 65 ind. 28.9 og 36 ind. 2.10 (SBA, MHE, MEG m.fl.). 1-2 ind. Husøy, TRÆNA 11.-24.9 (TRØ TKO, RRI). 1-6 ind. Værøy, VÆRØY 17.-24.9 (KMJ, TBE, JAL m.fl.). 2 ind. Rønvikjordene, BODØ 19.9 (TEK). 5 ind. Røstlandet, RØST 21.10 (SBA).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Vinterfunn: 4 ind. Ramberg, FLAKSTAD 10.1 (JWI). 9 ind. Ramberg, FLAKSTAD 22.1 (JWI). 4 ind. Strendene, VÅGAN

23.1 (FSO). 5 ind. Hadselsand, HADSEL 23.1 (FSO). 1 ind. Myrland, FLAKSTAD 2.2 (JOL). 50 ind. Halså, MELØY 4.2 (SBI). 10 ind. Sandøya, VESTVÅGØY 11.2 (JOL, RLA). 19 ind. Ytresand, FLAKSTAD 20.2-22.2 (JWI). 2 ind. Bleik, ANDØY 23.2-24.2 (JST). 10 ind. Gimsøya, VÅGAN 8.12 (HVÅ). 1 ind. Gullrøsa, FLAKSTAD 10.12 (JWI). 1 ind. Åknes, ANDØY 22.12 (EBE). 5 ind. Hadselsand, HADSEL 26.12 (FSO). 1 ind. Sandøya, VESTVÅGØY 29.12 (JOL, RLA).

Dvergspurv, Røstlandet 6.11

Foto: Håvard Eggen

Dvergspurv *Emberiza pusilla*

1 ind. Røstlandet, RØST 13.9 (TAA). 1 ind. Husøy, TRÆNA 26.9 (TKO, RRI m.fl.). 1 ind. Røstlandet, RØST 6.11 (HEG).

Observatører:

ABE-Anders Bergquist
 ABO-Arild Bondestad
 AEN-Arne Engås
 AIO-Atle Ivar Olsen
 AJE-Anette Jensen
 AOL-Aud Borgsø Olsen
 BDØ-Beathe Dømbe
 BGØ-Bernt-Gunnar Østerkløft
 BKA-Bård Karlsen
 BNY-Bård Nyberg
 DLI-Daniel Lindberg
 EBE-Espen Bergersen
 EMJ-Even Mjaaland
 FBR-Fredrik Broms
 FGR-Fredrik Gransjøen
 FSO-Frantz Sortland
 GAS-Geir-Arne Strann
 GBA-Gustav Busch Arntsen
 GGU-Gunnar Gundersen
 GKR-Geir Kristensen
 GRO-Gunnar Rofstad
 GSÆ-Gisle Sæterhaug
 GUK-Gunnar Kristiansen
 HET-Hanne Etnestad
 HEG-Håvard Eggen
 HLA-Helge Larsen
 HRØ-Hege Rølvåg
 HSH-Helga Saksen Hammer
 HTB-Hans Tore Bakkeli
 HVÅ-Harald Våge
 JAL-John Alsvik

JBA-Johnny Bakken
 JBE-Johan Bergquist
 JGR-Jon Grunde Roland
 JHM-Jørn Helge Magnussen
 JLO-Jostein Lorås
 JOL-Jon Olav Larsen
 JST-John Stenersen
 JSU-Jon Suul
 JTO-Jan Torheim
 JWI-James Wilson
 KBS-Karl-Birger Strann
 KBØ-Kristoffer Bøhn
 KEV-Kim Erlend Vidal
 KHA-Kai Helge Andersen
 KJL-Kjetil Larsen
 KMJ-Kjell Mjølness
 KMT-Klaus Maløya Torland
 KOJ-Karl-Otto Jacobsen
 KSA-Knut Samson Alne
 LBL-Leif Bjørn Lunde
 LIH-Linn Iren Humlekjær
 MAG-Margareth Gransjøen
 MEG-Martin Eggen
 MHE-Morten Helberg
 MJO-Magnhild Johansen
 MLI-Magnus Lien
 MST-Magne Stavran
 OGU-Oddvar Gullesten
 OHE-Oddvar Heggøy
 OLH-Ole Lykke Henriksen
 OMS-Ole Martin Sæterhaug

ORD-Ole Roar Davidsen
 OTO-Oona Torgersen
 PAL-Per A. Lorentzen
 PIV-Per Inge Værnesbranden
 PJH-Per Jan Hagevik
 POS-Per Ole Syvertsen
 PSH-Paul Shimmings
 PSÆ-Patrik Sævenstad
 RBI-Raymond Birkelund
 RJO-Runar Jostein Omnø
 RLA-Ruben Larsen
 ROT-Roar Ottosen
 RRI-Roar Rismark
 RSC-Rune Schürmann
 RUB-Ruben Birkelund
 RZA-Rune Zakariassen
 SBA-Steve Baines
 SBI-Sverre Birkelund
 SEE-Siw Elin Eidissen
 TAA-Tomas Aarvak
 TBE-Tore Berg
 TEK-Thor Edgar Kristiansen
 THA-Thorbjørn Aakre
 THB-Thomas Bentsen
 THC-Thomas H. Carlsen
 TKO-Terje Kolaas
 TKV-Thomas Kvalnes
 TRØ-Tom Roger Østerås
 VKR-Vidar Krøke
 ØBI-Øystein Birkelund
 ÅLG-Åge-Leif Godø

DUETROSTEN I NORDLAND – ER ARTEN NYLIG INNVANDRET ELLER OVERSETT?

av Per Ole Syvertsen

Lite er kjent om duetrusten i Nordland. Da Svein Haftorns monumentale verk Norges fugler utkom i 1971 kunne han vise til observasjoner fra Pasvikdalen i Finnmark og ett enkelt funn fra Skibotn i Troms. Andre funn fra Nord-Norge nevnes ikke. Heller ikke i forbindelse med NOFs hekkfuglkartlegging på 1970- og 1980-tallet ble arten funnet andre steder i landsdelen enn i Pasvik. Den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) har mottatt trekkmeldinger siden 1980-tallet, men hovedsakelig etter 2000. I 2007 ble den også funnet hekkende. Men er duetrusten nyinnvandret til fylket vårt eller kan den ha vært oversett? I denne artikkelen analyseres kjente funn fra Nordland fram til og med 2011.

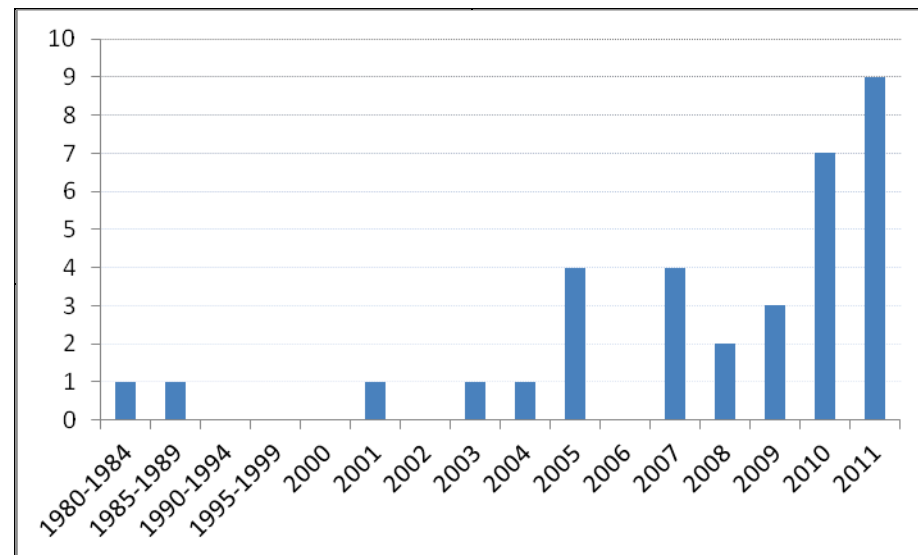
Duetrust fra Nordre Land, Oppland april 2009. Foto: Ketil Knudsen

Duetrustens opptreden i Nordland

Det første registrerte funnet i Nordland av Norges største hekkende trosteart gjelder en syngende fugl på Arnipa i Andøy kommune 15.-16. juni 1982. Funnene kunne således ha vært innlemmet på kartet i Gjershaug m.fl. (1994) som

en mulig hekking. Når det ikke vises der innebærer nok det enten at funnet aldri ble innrapportert til prosjektet, eller at hekking ble vurdert som svært lite sannsynlig som følge av den svært isolerte forekomsten.

Det neste funnet kom fem år seinere, en syngende fugl i Fagerlia/Steinbekkhågen

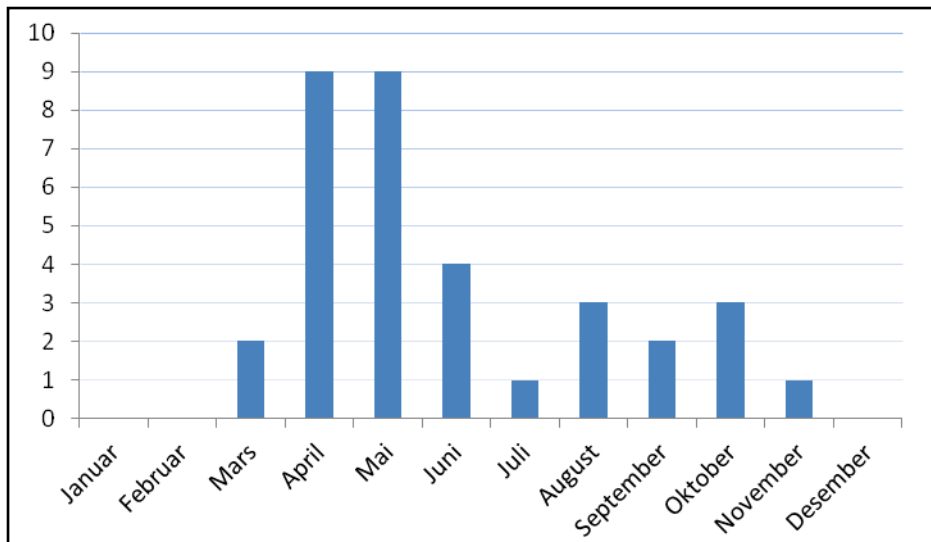
Figur 1. Kjente funn av duetrust i Nordland 1980-2011 (femårsperioder 1980-1999, årsfordeling 2000-2011).

i Rana 15. mai 1987. Etter det skulle det ta 14 år før arten igjen ble rapportert fra Nordland, også da i Rana idet en fugl ble sett i Utskarpen 26. mai 2001. Etter dette er det kjent ytterligere 31 funn fra fylket fram til og med 2011, men svært få funn ble gjort før midt på 2000-tallet (Figur 1). Med unntak av 2002 og 2006 er arten registrert årlig i Nordland siden 2001.

Flest funn er gjort under vårtrekket i april-mai, men det foreligger også noen funn fra sommeren og høsten (Figur 2). De 20 vårfunnene er hovedsakelig gjort i perioden 12. april (Rana 2009) til 27. mai (Bindal 2007). I 2011 ble det imidlertid også gjort to svært tidlige funn i Lofoten (Vågan 1. mars, Flakstad 23. mars) – kanskje en indikasjon på at det hadde funnet sted overvintring? Fire av vårfunnene er gjort nord for Saltfjellet (Andøy 2003, Røst 2004, Vågan 2011,

Flakstad 2011), 14 er fra Nord-Helgeland (Rana 9, Hemnes 2, Nesna 2, Lurøy 1) og to er fra Sør-Helgeland (Bindal, Grane). Dominansen av Nord-Helgeland over Sør-Helgeland kan trolig forklares med større observatørtetthet.

Det første hekkefunnet i Nordland ble gjort 11. juni 2007 i Holmvassdalen i Grane og er beskrevet av Lorås (2007). Reiret lå ca. 2,5 meter over bakken i en greinkløft i ei furu, i en slak åsside ca. 320 m o.h., og inneholdt fire unger som ble ringmerket den 13. juni. Registrering av syngende fugler i skogstrakter i mai bør kanskje også tolkes som hekkeindikasjoner, slik som for eksempel det første Rana-funnet fra 1987 og fuglen i Bindal i 2007. En sannsynlig årsunge i bjørkeskog i Sør-Randalen i Rana 10. august 2005, rundt 670 m o.h., antyder muligheten for hekking i de nærliggende furuskogene i de øvre delene av Dunder-

Figur 2. Kjente funn av duetrost i Nordland 1980-2011 fordelt på måneder.

landsdalen. Dette er også det høyest beliggende funnet i Nordland. I 2011 ble det gjort to funn som sterkt indikerer hekking: et varslende individ i Grane 18. juni og en fugl sett i egnet hekkehabitat i Rana 26. juni. Mulig hekking nord for Saltfjellet indikeres av et individ ved Gamfossen i Saltdal 19. juli 2010.

Observasjoner på høsten er mer uvanlig, og bare fire slike funn foreligger. To av disse er fra Grane i september (2005, 2010), mens de to øvrige er fra Røst i oktober (2004, 2005). Grane-funnene er gjort i skogstrakter og kan – i likhet med

tre funn fra august (Sør-Randalen i Rana 2005, Holmvassdalen i Grane 2008 og 2011) – meget vel indikere fugler som ennå ikke har forlatt hekkedistriktet. Dette synet støttes av forløpet av høsttrekket i Västerbotten, som vanligvis er svært konsentrert og i hovedsak finner sted i perioden 1.-10. oktober (Olsson & Wiklund 1999). Funnene på Røst kan muligens ses i sammenheng med artens forekomst i Troms i seinere år (se nedenfor).

En kronologisk oversikt over funnene av duetrost i Nordland til og med 2011 er gitt i Tabell 1.

Tabell 1. (s.39) Kjente funn av duetrost i Nordland til og med 2011. Funn nr. 7 og 15 har ikke tidligere vært behandlet av LRSK og medfører derfor endring av funnummereringen.

Fotnoter:

¹ Dato feilaktig oppgitt til 26.05.03 i Våge (2008); korrigeret her etter kontakt med observatøren og LRSK.

² Funnet er godkjent av LRSK, men ikke inkludert i noen rapport fra komiteen.

³ Lokalitetsnavn noe upresist oppgitt som Stovassdalen i Våge (2006); korrigeret her etter kontroll i LRSK-arkiv. Lokaliteten ligger på grensa mellom Grane og Hattfjelldal kommuner.

⁴ Dato feilaktig oppgitt til 21.10.05 i Våge (2006); korrigeret her etter kontakt med observatøren og LRSK.

	Dato	Antall	Lokalitet	Kommune	Kilde
1	15.-16.06.82	1	Arnipa	Andøy	Fagerli m.fl. 1987
2	15.05.87	1	Fagerlia/Steinbekkhågen	Rana	LRSK-rapport 1987
3	25.05.01	1	Utskarpen	Rana	Våge 2002
4	06.05.03 ¹	1	Dverberg	Andøy	Våge 2008
5	16.-17.10.04	1	Røstlandet	Røst	Våge 2005
6	25.04.05	1	Røstlandet	Røst	Våge 2006
7	10.08.05 ²	1 1K	Sør-Randalen	Rana	Artsobservasjoner
8	06.09.05	1	Stovassåsen ³	Grane	Våge 2006
9	20.10.05 ⁴	1	Røstlandet	Røst	Våge 2006
10	19.04.07	1	Straumen	Rana	Våge 2008
11	23.04.07	1	Vassvika, Lovund	Lurøy	Våge 2008
12	27.05.07	1	Terråk	Bindal	Våge 2008
13	11.-13.06.07	Hekking	Holmvassdalen	Grane	Lorås 2007, Våge 2008
14	20.04.08	1	Utskarpen	Rana	Våge 2009
15	20.08.08 ²	1 ad.	Holmvassdalen NR	Grane	Artsobservasjoner
16	12.04.09	3	Utskarpen	Rana	Olsen m.fl. 2010
17	13.04.09	1	Jektvik	Rana	Olsen m.fl. 2010
18	21.04.09	1	Sletta	Rana	Olsen m.fl. 2010
19	27.04.10	1	Skarvskjæret	Nesna	Stenersen m.fl. 2011
20	02.05.10	1	Hesjebakken	Hemnes	Stenersen m.fl. 2011
21	02.05.10	1	Bjerkmoen	Hemnes	Stenersen m.fl. 2011
22	08.05.10	1	Myklebostad	Rana	Stenersen m.fl. 2011
23	10.05.10	1	Skogsleira	Nesna	Stenersen m.fl. 2011
24	19.07.10	1 ad.	Gamfossen	Saltdal	Stenersen m.fl. 2011
25	24.09.10	2 ad.	Geitklauvmyra	Grane	Stenersen m.fl. 2011
26	01.03.11	1	Litjvannet, Sandsletta	Vågan	Stenersen m.fl. 2012
27	23.03.11	1	Fredvang	Flakstad	Stenersen m.fl. 2012
28	19.04.11	1	Gåsvatnet	Grane	Stenersen m.fl. 2012
29	11.-13.05.11	1-3	Røssvoll	Rana	Stenersen m.fl. 2012
30	18.06.11	1	Østre Måsvasstjønn	Grane	Stenersen m.fl. 2012
31	26.06.11	1	Andfjellneset	Rana	Stenersen m.fl. 2012
32	14.08.11	2 ad.	Holmvassdalen NR	Grane	Stenersen m.fl. 2012
33	11.10.11	1	Kvitforsen, Austvågøya	Vågan	Stenersen m.fl. 2012
34	19.11.11	1	Marka, Røstlandet	Røst	Stenersen m.fl. 2012

Forekomsten i Trøndelag, Troms og Nord-Sverige

Duetrosten var ved inngangen til 1970-tallet ennå betraktet som en sjelden gjest i Trøndelag, og Haftorn (1971) kjente til svært få observasjoner og ingen indikasjoner på hekking. Også i forbindelse med NOFs hekkefuglkartlegging ble det bare gjort noen få funn av arten i Trøndelag. Et par observasjoner av mulig hekking ble gjort i Nord-Trøndelag, men de fleste funnene ble gjort i Røros-området sørøst i Sør-Trøndelag (Gjershaug m.fl. 1994).

En inngående beskrivelse av den videre utviklingen i Trøndelag faller utenom rammene for denne artikkelen, men situasjonen i seinere år skal kort oppsummeres. I både 2009 og 2010 ble det rapportert mer enn et hundre individer av duetrost i Sør-Trøndelag, og artens sterke framvekst i fylket ser ennå ut til å fortsette (Winnem m.fl. 2010, 2012). Konkrete hekkefunn er få, men de forekommer, ennå hovedsakelig sørøst i fylket. I Nord-Trøndelag gjøres det ikke like mange observasjoner av arten, men duetrost registreres årlig der også i et visst antall – herunder også enkelte hekkefunn (se f.eks. Værnesbranden m.fl. 2008, Reinsborg 2010). Økningen i forekomsten i Trøndelag har særlig funnet sted fra 1980-tallet av (Størkersen m.fl. 1999).

Som nevnt innledningsvis kjente Haftorn (1971) bare til ett funn av duetrost i Troms; to individer sett ved Skibotn i 1960. Etter avslutning av NOFs hekkefuglatlas (Gjershaug m.fl. 1994) er det gjort flere observasjoner også i vårt nordlige nabofylke. Strann & Bakken (2004) presenterer et kart med plott i åtte

kartleggingsruter på 10x10 km. De fleste plottene ligger i fylkets indre dalfører, særlig i Dividalsområdet, hvor arten som oftest er påtruffet i gammel, storvokst furu- og blandingsskog. Duetrosten er ifølge dem foreløpig ikke påvist hekkende i Troms, men de peker på at en økende tetthet av observasjoner fra hekketida kan tyde på arten er etablert som hekkefugl, noe som også underbygges av nyere registreringer fra hekketida på Artsobservasjoner. Arten spredte seg på 1950-tallet fra Finland og Russland til Pasvikdalen (Haftorn 1971), og dagens forekomst i Troms koples av Strann & Bakken (2004) til denne ekspansjonen fra øst.

I Sverige ble det gjennomført en landsdekkende hekkefuglkartlegging i perioden 1974-1984 (Svensson m.fl. 1999). Dekningen i de vidstrakte og sparsomt bebodde nordlige skogstraktene ble naturlig nok mangelfull, men noen konklusjoner om duetrostens utbredelse kunne likevel trekkes. Utbredelseskartet i Svensson m.fl. (1999) viser at arten hekker i egnet skogsterreng i Nord-Sverige fra Østersjøkysten til den fjellnære barskogen. Olsson & Wiklund (1999) beskrev duetrosten som en ganske vanlig til sparsom hekkefugl i Västerbotten, og anslo at hekkebestanden i landskapet i 1997 grovt sett kunne utgjøre 3000-5000 par. Tallet kan nok virke høyt, men Västerbotten har mye skog... De mente at arten i stor grad ble oversett som hekkefugl fram til man på 1970-tallet begynte å undersøke de glisne furuskogene i innlandet. Samtidig registreres det flere fugler på høsttrekk langs Østersjøkysten enn tidligere, og det antas derfor at hekkebestanden i Nord-Sverige må ha økt (Olsson & Wiklund 1999, Svensson m.fl. 1999).

Er så arten nylig innvandret til Nordland?

Observatørtettheten i Nordland er ujevn, med flest observatører på Nord-Helgeland, deler av Salten og i Lofoten og Vesterålen. Flest funn av duetrost totalt sett er gjort i Rana (11), Grane (7) og Røst (4). Ingen andre kommuner har foreløpig mer enn to funn. Når man sammenholder den sterke overvekten av funn i de sørlige delene av fylket, og særlig i den relativt lite undersøkte kommunen Grane, med artens ekspansjon i Trøndelag de siste 20-30 årene, peker funnmønsteret mot en innvandring til Nordland fra sør. Tidsmessig faller også den økte forekomsten i Nordland som en naturlig forlengelse av trenden i Trøndelag. Alternativt kan det tenkes at økningen både i Trøndelag og på Helgeland skyldes innvandring av fugler fra Sverige. Uansett er det rimelig å konkludere at duetrosten med stor sannsynlighet er nyinnvandret til fylket vårt.

Det er et påfallende trekk ved det foreliggende materialet at observasjoner fra Helgelandskysten under vårtrekket er så og si fraværende. Unntakene er to funn fra Nesna (begge i 2010) og et fra Lovund i Lurøy (2007). Vega og Herøy, i mindre grad også Alstahaug og Dønna, har god observasjonsdekning i den aktuelle perioden i april-mai uten at det foreligger et eneste funn fra disse kystkommunene.

Nord for Saltfjellet er det til og med 2011 gjort ti nordlandsfunn av duetrost (flere funn foreligger også fra 2012; jf. Artsobservasjoner). Fire av disse (et vårfunn, tre høstfunn) stammer fra Røst. Den ekstremt gode observatørinnsatsen på Røst, særlig under høsttrekket, øker naturligvis sannsynligheten for at en

tilfeldig forekommende duetrost skal bli oppdaget. Det virker likevel ikke urimelig å anta at høstfunnene i nordfylket kan henge sammen med artens ekspansjon fra øst, som beskrevet av Strann & Bakken (2004). Hvorvidt det i så fall dreier seg om fugler fra en foreløpig ikke dokumentert hekkeforekomst i Troms eller fra andre deler av Nordkalotten (for eksempel Norrbotten) kan ikke sies. Også vårfunnene i Lofoten og Vesterålen synes det nærliggende å kople til spredningen fra øst, i og med at det ikke foreligger noen trekkfunn fra Bodø, Fauske eller Saltdal – områder som har god feltdekning.

Det er store skogstrakter på Helgeland – fra Bindal til Hattfjelldal og Rana – som bør være egnet for duetrost. Også nord for Saltfjellet, og ikke bare i Saltdal, er artens primære habitat furuskog utbredt. Observatørinnsatsen i skogstraktene er begrenset, og dette gjenspeiles i at de fleste funn av arten gjøres i trekketidene – både i Nordland og i Trøndelag. Duetrostens sang kan dessuten forveksles med svarttrosten; lydmessig vil det for de fleste være lettere å gjenkjenne duetrosten på dens utdratte, tørt surrende lokkelyd. Lokkelyden høres ofte også under trekket, og er således den av artens lydtringer som observatører lettest blir fortrolig med. En overvekt av trekkfunn er således å forvente. Det må likevel forventes at også hekkefunn av duetrost i Nordland vil bli vanligere i årene som kommer.

Takk

Atle Ivar Olsen kommenterte på en tidligere versjon av manuskriptet og takkes ellers for stimulerende diskusjoner om arten.

Referanser

- Fagerli, M., Meyer, K.A. & Asphjell, J.Å. 1987. Avifaunistisk rapport fra Nordland 1979-1983. *Vår Fuglefauna* 10 (3): 165-174.
- Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). 1994. *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 551 s.
- Haftorn, S. 1971. *Norges fugler*. Universitetsforlaget, Oslo – Bergen – Trondheim. XX+862 s.
- Lorås, J. 2007. Holmvassdalen i Grane – en biologisk oase. *Havørna* 18: 32-37.
- LRSK-rapport 1987 (J.Å. Asphjell, M. Fagerli og K.A. Meyer). Upublisert rapport, 18 s.
- Olsen, A.I., Stenersen, J. & Baines, S. 2010. Fugler i Nordland – 2009. LRSK-rapport. *Havørna* 21: 12-36.
- Olsson, C. & Wiklund, J. 1999. *Västerbottens fåglar*. Västerbottens Ornitologiska Förening, Umeå. 656 s.
- Reinsborg, T. 2010. Fugler i Norge i 2007. Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF). *Ornis Norvegica* 33: 68-109.
- Stenersen, J., Olsen, A.I. & Baines, S. 2011. Fugler i Nordland – 2010. LRSK-rapport. *Havørna* 22: 28-47.
- Stenersen, J., Olsen, A.I. & Baines, S. 2012. Fugler i Nordland – 2011. LRSK-rapport. *Havørna* 23: 11-35.
- Strann, K.-B. & Bakken, V. 2004. *HekkefuglAtlas for Troms*. Norsk institutt for naturforskning, Tromsø. 229 s.
- Størkersen, Ø.R., Myklebust, M. & Solbakken, K.Aa. 2000. Fugler i Sør-Trøndelag 1999. Meddelelse nr. 24 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 27 (2): 84-108.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas*. Vår Fågelvärld, supplement 31, Stockholm. 550 s.
- Værnesbranden, P.I., Kolaas, T., Nyberg, B., Reinsborg, T. & Sørhuus, T. 2008. Fugler i Nord-Trøndelag 2007. Rapport fra LRSK/Nord-Trøndelag (lokal rapport- og sjeldenhetskomité i Nord-Trøndelag). *Trøndersk Natur* 35 (2): 8-19.
- Våge, H. 2002. Fugler i Nordland – 2001. LRSK-rapport. *Havørna* 13: 24-47.
- Våge, H. 2005. Fugler i Nordland – 2004. LRSK-rapport. *Havørna* 16: 6-26.
- Våge, H. 2006. Fugler i Nordland – 2005. LRSK-rapport. *Havørna* 17: 18-40.
- Våge, H. 2008. Fugler i Nordland – 2007. LRSK-rapport. *Havørna* 19: 7-33.
- Våge, H. 2009. Fugler i Nordland – 2008. LRSK-rapport. *Havørna* 20: 8-37.
- Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2010. Fugler i Sør-Trøndelag 2009. Meddelelse nr. 34 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 37 (2): 15-38.
- Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2012. Fugler i Sør-Trøndelag 2010. Meddelelse nr. 35 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 39 (1): 15-40.

Et lite kjent hekkefunn av hortulan fra Steigen i 1987 – første dokumenterte hekking i Nordland

av Atle Ivar Olsen

For over 10 år siden leste jeg i *The Birds of the Western Palearctic* (BWP; Snow & Perrins 1998) om hortulan *Emberiza hortulana*, og leste der med interesse om et hekkefunn i Nordland i 1987: «*NORWAY. Now confined to a few scattered localities in south-east, where formerly more widespread (see Population). One pair bred Nordland 1987. (VR.)*».

Jeg sjekket andre kilder som *Norsk Fugleatlas* (Gjershaug m. fl. 1994), men der var ikke funnet med. Det står riktignok der at hortulanen hekket i Nordland «*rundt midten av forrige århundre*». Kilden for dette er helt sikkert Haftorn (1971) som henviser til Hagemann (1886), så det er midt på 1800-tallet det er snakk om.

Jeg gjorde ikke flere undersøkelser da, men glemte aldri helt dette og nå i vår bestemte jeg meg for å prøve å finne ut litt mer om hekkefunnet hvis det var mulig. Nå sjekket jeg *Fugler i Nordland* (Meyer 2004) og der stod funnet omtalt med: «*1 par Straumfjord, Steigen (mulig H) 19. og 20.07.87. (B. Berg)*».

Det var litt overraskende siden det jo ikke var med i *Norsk Fugleatlas*, så jeg begynte å undersøke litt mer. Finlesing av hortulanomtalen i BWP (Snow & Perrins 1998) gav meg ikke mer opplysninger om hvem VR kunne være, men en henvendelse til Per Ole Syvertsen i Rana om saken gav meg et sannsynlig navn: Viggo Ree. Han svarte raskt på en henvendelse og bekreftet

at han var VR i BWP, og han hadde noen henvisninger til en omtale av funnet i *Siste Nytt*-spalten i *Vår Fuglefauna* (Voie 1987) som en «*sannsynlig hekking*». Per Ole Syvertsen fant også frem LRSK-rapporten fra 1987 der funnet er omtalt, med kommentaren «*trolig hekkende*» (LRSK-rapporten for 1987). Observatørnavnet var kjent fra Trøndelag, og videre søk gav meg en Bjørn Berg i Snåsa. Jeg ringte til ham, og han kunne bekrefte at ja, han var observatøren. Han hadde observert paret på hekkeplassen, og med mat i nebbet til å føre ungene. Han fant ikke reiret, men at det virkelig var en hekking er det ikke noen tvil om, med hekkekriterium D15 («*Fugl med mat for unge observert*») som er konstatert hekking (Gjershaug m. fl. 1994), selv om man ikke vet om det ble et vellykket utkom. Dette selv om de skriftlige kildene jeg henviser til over tar forbehold som «mulig», «sannsynlig» og «trolig» hekking!

Hortulan hann, Straumfjord, Steigen juli 1987. Foto Bjørn Berg.

Observatøren Bjørn Berg hadde fotodokumentasjon av både hunnen med mat i nebbet og hannen. Han beskriver videre lokaliteten slik:

«Lokaliteten er nå under den nye veggen som ble bygd for en del år siden, men slik jeg husker så var det et typisk 'småbruksområde', med blandet dyrket mark ved sjøen, slik som man finner mange plasser i Steigen (og andre steder). Jeg oppdaget først hortulan hannen da den satt og sang på en telefonledning, men stedet de varslet på var kupert bjørkeskog med lyng i bunn. Du ser også av bildene at bjørka dette året var «svidd», dvs. en eller annen parasitt som har ødelagt bladene, men vet ikke om dette betyr noe.»

Hortulan hunn med mat i nebbet, Straumfjord, Steigen juli 1987. Foto Bjørn Berg.

Som nevnt over (Hagemann 1886) skal den ha forekommet i Nordland i Saltdalen i 1880-årene: «I Saltdalen har jeg dog jevnlig bemærket den om Vaaren, hvor den i de sidste Dage af Mai eller først i Juni indfinder sig ved Gaarden, ikke i enkelte forvildede Individier, men regelmæssigt og fuldstændigt ordinært, og hvor jeg har havt Anledning til at iagttage den ialfald hele Juni Maaned ud, ligesom jeg ogsaa har gjenfundet den under høststrækket.»

Etter den tid foreligger det svært få kjente funn av hortulan i Nordland, utenom hekkefunnet:

1 syngende hann Hemnesberget, Hemnes
16.6.1960

1 adult hann på føringsplass, Rognan,
Saltdal 2.6-4.6.1975

1 adult Nordmarka, Øyhelle, Vågan
27.9.2004

1 1K Røstlandet, Røst 25.9-26.9.2004

Funnet fra Hemnesberget er omtalt i *Sterna* (Furuhatt 1961), og funnet fra Saltdal ble publisert av Asphjell (1979). Funnene fra 2004 er publisert av Våge (2005).

Hortulan finnes i dag som hekkefugl i Sverige nord til rundt Bottenviken selv om det har vært en nedgang i bestanden også der, og det er hekkefunn ganske langt inn i landet i nord – altså ganske nær norskegrensen (Svensson m. fl. 1999). Det er derfor ikke helt utenkelig at den skal dukke opp som hekkefugl igjen i Nordland, så det anbefales herved å holde øynene åpne for arten også i hekketiden!

En takk til de som svarte på alle mine henvendelser og dermed bidro med hjelp og opplysninger: Per Ole Syvertsen, Viggo Ree, Johan Åge Asphjell, Harald Misund, Magnhild J. Johansen, John Stenersen, Harald Våge og Bjørn Berg. Jeg takker også sistnevnte for tillatelse til å bruke fotografiene.

Litteratur:

Asphjell, J.Å. 1979. Faunistisk rapport fra Nordland 1970-1978. *Vår Fuglefauna* 2 (3): 176-184.

(Asphjell, J. Å. Fagerli, RM. og Meyer, K. A., udatert). LRSK rapport 1987. Upublisert rapport. 18 sider.

Furuhatt, T. 1961. Fugleobservasjoner fra Hemnes i Rana. *Sterna* 4 (7): 282.

Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. *Norsk Fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 s.

Haftorn, S. 1971. *Norges Fugler*. Universitetsforlaget.

Hagemann, A. 1886. Polarcirkelen som Nordgrænsen for en Del Vertebraters Udbredelse i Norge. *Tromsø Museums Aarshefter IX*: 51-65.

Snow, D.W. & Perrins, C.M. (red.) 1998. *The Birds of the Western Palearctic. Concise edition*. Oxford University Press, Oxford and New York.

Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas*. Vår fågelvärld, supplement 31, Stockholm.

Voie, R. 1987. Siste nytt. *Vår Fuglefauna* 10 (4): 230-232.

Våge, H. 2005. Fugler i Nordland – 2004. LRSK-rapport. *Havørna* 16: 6-26.

Hagefugltellingen 2013

Telling av fugler i våre nærområder har vært et fast prosjekt i regi av NOF siden 2008. Metodikken er enkel og tellingene er godt egnet som en aktivitet for hele familien, særlig hvis man har mulighet for å fore fugler i egen hage. Hovedinnsatsen legges til den siste helga i januar. I 2013 vil det si 26.-27. januar. Man teller, som best man klarer, hvor mange ulike individer av hver art man ser. Resultatet rapporterer man over nett på adressen www.fuglevennen.no.

I 2012 ble det rapportert til sammen 275.780 individer av 120 arter fra 4874 hager. Kjøttmeisa lå på topp, som vanlig. Den ble observert i 95 % av hagene. På de neste plassene følger blåmeis (82 %) og skjære (69 %). I Nordland lå trolig ikke blåmeisa så høyt. Etter de tre pallplassene pleier det å være større variasjon fra år til

år, men arter som grønnfink, dompap og svarttrost plasserer seg gjerne høyt.

Følg med på www.fuglevennen.no eller www.birdlife.no for mer informasjon når telleperioden nærmer seg.

Grønnfink. Foto: John Stenersen.

Hekkefunn av åkerrikse på Vega i 2011 og et historisk tilbakeblikk på arten i Nordland og Nord-Norge

av Atle Ivar Olsen

Sommeren 2011 ble et spennende år i Nordland når det gjelder åkerrikse *Crex crex*. Det startet med en rapport om en syngende hann på Gullsvåg, Vega, fredag 10. juni. Da jeg fikk bekreftet av rapportøren, Ole Roar Davidsen, at den fortsatt var til stede litt ut i den påfølgende uka, bestemte jeg meg for å dra dit den etterfølgende fredagen da det klaffet bra med ferger og reise fra Nesna. Jeg hadde med meg min sønn Varg (9 år) og vi var på plass på Gullsvåg ca 19.30. De hadde et lite hus til leie på gården der, og det passet bra siden det var bare noen titals meter fra der fuglen var hørt. Jeg snakket litt med folkene på gården, og de kunne fortelle meg at den var hørt kvelden før. Jeg sjekket området litt, og til min overraskelse var det en vaktel som startet å synge. Det lovet godt! Jeg fikk til og med sett den kort i flukt, men åkerriksa var stille foreløpig. Området er et ganske typisk gårdsbruk på Helgeland, beliggende nært et ferskvann og med vekslende landskap med åkrer, beitemark, plantefelt og annen skog, og med en liten bekk som buktet seg gjennom stedet der åkerriksa var hørt. En del av jordene var slått, men en ganske stor del var satt av til beitemark og ikke slått, og her var gresset neste 1 meter høyt.

Det ble noen timer med venting, men endelig, rett etter klokka 23, hørte jeg den karakteristiske kreksinga! Den spilte iherdig utover natta i lag med vaktelen. Jeg prøvde å nærme meg den, men fuglen

smøg seg stort sett unna i gresset. Selv om jeg var bare 1-2 meter unna den på det nærmeste mens den hele tiden spilte, var det ikke mulig å få øye på åkerriksa i det høye gresset. Men til slutt fikk den antagelig nok av å ha meg i nærheten, for da fløy den opp og fløy ganske langt til den andre siden av åkeren der den forsvant ned i gresset og med en gang startet å spille igjen. Åkerriksa holdt frem med spillinga til tidlig morgen – jeg kunne høre den fra senga der vi overnattet. Fuglen ble ikke rapportert flere ganger (men jeg vet ikke om noen lyttet etter den etterpå heller). Litt senere på sommeren (14. juli) kom det melding om at en åkerrikse med unger var observert på Vega, på et sted som heter Nordre Vika og som ligger ca. 7 kilometer i luftlinje unna der hannen hadde spilt! Dette var jo litt overraskende, til tross for den spillende fugl på Vega tidligere på sommeren. Det foreligger veldig få konkrete hekkefunn av åkerrikse i Norge de siste årene. Omtrent samtidig ble det også lagt ut en melding på artsobservasjoner.no om en spillende åkerrikse på Lovund, og datoene på dette funnet var 14.-21. juli 2011.

Figur 1. Plansje av åkerrikse, voksen fugl og dununge (fra Snow & Perrins 1998).

I midten av september 2011 fikk jeg en henvendelse fra Petter Sjolte Ranke ved NOF-kontoret, om vi kunne se på disse 3 funnene og validere dem siden det er viktig for rapporteringen i NOFs Åkerrikseprosjekt. Jeg fikk vite at Torborg Berge (hun arbeider ved Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Rogaland, blant annet med åkerrikse) hadde vært i kontakt med en av observatørene på Vega. Jeg fikk snakket litt med henne på telefon og hun sendte meg et notat hun hadde laget, og jeg ringte selv til den ene observatøren (Arnt Oppgård) og fikk høre hans versjon, som var lik hennes fremstilling. Saken virket egentlig grei, både beskrivelsen av fuglene og for så vidt biotop og adferd stemte. Dette ble beskrevet av Torborg Berge som:

«Han (Arnt Oppgård) og søstera (Ranveig Grønbech) satt med en sen frokost/brunsj da de fikk se en gråspurvfariga fugl med 5 små, nesten svarte nøster bak seg. Observasjonsavstanden 10-15 meter.

Samme dag, eller dagen før hadde naboen slått jordet rett på utsida av hagen med beitepusser. Mellom jordet og hagen var det en hekk, og graset ned mot hekken var ikke slått i et ca 2 meter bredt belte. Mener han sa at graset var ca 40 cm høgt. Fuglene var observert i 15-20 sekunder før de hadde forsvunnet inn i hekken.

Observatøren utelukket spove, for fuglen hadde ikke verken spesielt langt eller krumt nebb. Den var opprett og tydelig på vakt. Han hadde aldri sett en slik fugl på Vega før.»

De eneste andre aktuelle norske hekkefuglene med små og nesten helt sorte unger er sivhøne og sothøne, og de ville

man nok ikke treffe på langt fra vann i en åkerkant. Det kan jo nevnes at det heller ikke er veldig godt kjent hvordan ungene til åkerriksa ser ut, og f.eks. er ungene ikke avbildet i Fugleguiden (Svensson m. fl. 2010). Voksen åkerrikse og dununge er vist i Figur 1.

Funnet er omtalt på www.akerrikse.no – nettsidene til åkerrikse-prosjektet – der det ligger rapporter for de siste årene og omtale av et spesielt hekkefunn i 2012 fra Karmøy, der en unge ble tatt i forvaring, føret opp og satt ut. Mer informasjon om åkerrikseprosjektet finner man ved å søke på www.birdlife.no.

Fuglen på Lovund var dokumentert med lydopptak og det var helt greit å godkjenne dette funnet også. Jeg kom imidlertid til å tenke på at sommeren 2011 var det en artikkel i Vår Fuglefauna om åkerrikse og forflyttinger, der man hadde analysert lydopptak av syngende fugler som viser seg kan brukes til å identifisere individer (Mikkelsen m.fl. 2011). Kunne det være fuglen fra Vega som hadde forflyttet seg til Lovund, og ville det være mulig å bekrefte, eller eventuelt påvise at det var forskjellige individer? Jeg hadde gjort opptak av Vega-fuglen med min mobil, så jeg ringte til observatøren på Lovund, Tone Vassdal, og hun sendte meg straks opptaket hun hadde gjort på mobilen sin. Jeg spurte Peter Sjolte Ranke om han kjente til metoden, og han gav meg e-postadressen til Mikkelsen som jeg da kontaktet. Han henviste meg videre til Professor Tomasz S. Osiejuk ved Adam Mickiewicz University i Polen. Professoren var villig til å se om det var mulig å analysere opptakene, og selv om det selvsagt ikke er veldig bra kvalitet

Figur 2. Kart som viser de 2 lokalitetene for åkerriksehannen som sang på Helgeland sommeren 2011. Det er 80 km mellom punktene (kart fra www.norgeskart.no). Stjerne viser hekkefunnet fra 2011 (Funn nr 22 i Tabell 1).

på opptak gjort på mobil, var han i stand til å gjøre noen analyser som slo fast at sannsynligheten var mellom 0,90 og 0,99 (90-99 %) for at det var samme individ. («Measurements were consistent within individuals and between individual comparison revealed correlation of pulse-to-pulse duration series of between 0.90 and 0.99. This means that it is very likely that you have recorded the same male.» Tomasz S. Osiejuk, i e-post). For mer informasjon om metodene og analysene kan dere se masteroppgaven til Mikkelsen (2010). Det er selvsagt ikke bevist at det var samme hann, men med verdier over 0,90 er det veldig sannsynlig og det er ikke uvanlig at hannene forflytter seg slik i en hekkesesong. Avstanden mellom disse to lokalitetene er ikke mer enn 80 km, se Figur 2, og Mikkelsen m. fl. (2011) hadde dokumenterte forflyttinger på over 400 km i en hekkesesong.

Så hvordan passer dette inn i åkerrikssas plass i Nordland?

En henvisning tilbake til 1800-tallet er Hagemann (1886) som sier: «I Saltdalen skal den saaledes for en 20-30 Aar siden have været ganske almindelig, medens man derimod nu mere ikke vil paatræffe den sammesteds».

Også frem til 1930-1940-tallet var åkerrikksa hekkefugl over store deler av Nordland. Om man snakker med eldre folk så sier de at det slett ikke var uvanlig å høre åkerrikksa krekse i åkeren om sommeren. Min mor (Inger Olsen, døpt Johansen, født 1933) som vokste opp på Nesøya, Lurøy kommune forteller at de hørte åkerrikksa der på 30- og -40 tallet, og det samme forteller Svein Hamran (født 1933, i e-post) som vokste opp på Holstad, Fauske på samme tid. Han forteller også at de kalte den «åkerhøna» der, og at den var vanlig på gårdene der.

Hvis man sjekker Haftorn (1971) så forteller han om følgende funn etter 1930: 3 par på Tjøtta i 1931, hekkefugl i Meløy frem til 1933, et reir ble funnet på Skaga på Dønna (ødelagt) i 1950 (han oppgir H. Møller 1957 som kilde), og at åkerrikse ble observert i Grane 3 ganger i tiden 1947-1952, den ble hørt på Alstahaug og i Korgen i 1957, og den hekket på Skomvær, Røst i 1942, og ble observert på Røst også i 1945. Fra TROMS oppgir han at den hekket i 1873 på Rolla, Harstad (oppgir Collett 1877 som kilde), og 2 observasjoner ved Tromsø i 1875 (15. oktober) og i 1883 (sommer). Arten er ikke kjent fra Finnmark.

Fra Sverige er bildet ganske likt som for Nordland ved at det kun er få og spredte funn nordover, og da i hovedsak nær kysten langs Østersjøen helt nord til Bottenviken,

Tabell 1. Kjente funn av åkerrikse i Nordland i tidsrommet 1972-2011. Alle unntatt nr. 5 (hekking; 1 par + 4-5 unger), nr. 15 (høstobservasjon) og nr. 22 (hunnt med 5 unger) er syngende hanner. Funn nr. 12 er publisert fra tidligere Skjerstad kommune som nå er slått sammen med Bodø kommune. Fuglen i funn 6 ble først konstatert på Løvøya, så tidsrommet oppgitt her er lengre enn publisert i LRSK-rapporten 1989. Fuglen i funn 20 ble oppdaget allerede ca. 2. august og så det er derfor oppgitt lengre tidsrom her enn det som er publisert i Stenersen m. fl. (2011).

Nr.	Dato	Antall	Lokalitet	Kommune	Kilde
1	Sommeren 1973	1	«Meløy»	Meløy	Asphjell 1979
2	Juli 1976	1	Spilderdalen	Meløy	Fagerli m. fl. 1987
3	15.6.-29.7.1977	1	Lovund	Lurøy	Fagerli m. fl. 1987
4	1.6 og ut sommer 1978	1	Tjøtta	Alstahaug	Fagerli m. fl. 1987
5	1982 (fra juni)	6-7 H	Løvøya	Steigen	Meyer 2004 (*)
6	Juni – juli 1989	1	Løvøya	Steigen	Ikke tidl. publisert (*)
6	11.-16.7.1989	1	Engeløya	Steigen	LRSK rapport 1989
7	Fra 5.6. og utover juni 1992	1	Helligvær	Bodø	LRSK rapport 1992
8	16.7.-16.8.1992	1	Skomvær	Røst	LRSK rapport 1993
9	Hele august 1995	1	Kongsdalen, Bleikvassli	Hemnes	Meyer 1995
10	21.-25.7.1997	1	Valla	Hemnes	Sortland 1999
11	27.7.1999	1	Helligvær	Bodø	Meyer 2004
12	3.8.1999	1	Misvær	Bodø (nå)	Meyer 2004
13	23.6.2000	1	Øvre Spildra	Meløy	Meyer 2004 (*)
14	Sommer 2002	1	Valla	Hemnes	Meyer 2004 (*)
15	12.10.2002	1	Hestmona	Lurøy	Våge 2003
16	Ca. 20.7.-8.8.2004	1	Gjerøya	Rødøy	Våge 2005
17	Ca. 20.-30.7.2005	1	Holandsvika	Vefsn	Ikke tidl. Publisert (*)
18	23.7.-2.8.2006	1	Hernyken	Røst	Våge 2007
19	26.-27.7.2008	1	Skogsholmen	Vega	Våge 2009
20	2.8.-17.8.2010	1	Inndyr	Gildeskål	Stenersen 2011
21	10.-18.6.2011	1	Gullsvåg	Vega	Stenersen 2012
21	14.-21.7.2011	1	Tofta, Lovund	Lurøy	Stenersen 2012
22	14.7.2011	6	Nordre Vika	Vega	Stenersen 2012

(*) Ikke behandlet av LRSK tidligere.

og med bare ett innlandsfunn fra Jämtland og ingen lengre nord (Svensson m. fl. 1999).

Norsk Hekkefuglatlas (Eldøy 1994) oppgir ett funn fra inverteringsperioden, fra Lurøy, og det er nok funn nr. 3 i Tabell 1. Boka Fugler i Nordland (Meyer 2004) oppgir 12 observasjoner siden 1972, men han lister opp noen funn som ikke finnes i LRSK-arkivet så det er ikke helt samsvar her. Hvis man legger sammen det som er i boka og det som finnes i arkivet blir totalen 15. Fra tiden etter datainnsamlingen til Fugler i Nordland (t.o.m. 2001) er det, med funnene i 2011, ytterligere 7 funn slik at totalen etter 1971 er på 22 (hannen på Vega og Lovund 2011 regnes som funn av ett individ på 2 lokaliteter), se Tabell 1.

I tillegg til funnene nevnt i Tabell 1, er et funn nevnt i Suul (2007), fra Holand på Vega i 1972, som rapportert hekking. Samtidig sies det at det kan gjelde en navneforveksling med heilo siden den kalles «åkerlo» lokalt på Vega. Funnet må derfor sies å ikke være tilstrekkelig dokumentert.

Med hannen fra Lovund i minne kan man spekulere i om observasjonene fra 1992 på Helligvær i Bodø og Skomvær i Røst kan gjelde samme hann, siden det ikke er overlapp i tid. Det samme gjelder den andre fuglen fra Helligvær i 1999, der det dukket opp en fugl i Misvær like etterpå. Det er mulig, men man kan selvsagt aldri å vite det med sikkerhet.

Ut av funnmaterialet for de individene der funnmåned er oppgitt, se Tabell 2, ser det ut til at fuglene i Nordland kommer sent hit.

Tabell 2. Funnmåned for syngende hanner av åkerrikse i Nordland. I funn 6 og 21 er hannene telt bare første gang.

Måned	Juni	Juli	August
Antall	7	8	3

Mikkelsen m. fl. (2011) viser en topp for førsteobservasjoner av syngende hanner i månedsskiftet mai-juni, og kanskje med en liten topp igjen 22.-28. juni. Med få nye funn i juli og spesielt i august, så ser situasjonen for Sør-Norge tilsynelatende forskjellig ut fra den i Nordland. Nå er materialet fra Nordland lite, og spredt ut over fire tiår med muligheter for endringer i mønster med tida, og pga. liten aktivitet og unøyaktig rapportering vet vi ikke helt sikkert når alle fuglene ankom. Det kan uansett se ut til at fuglene i Nordland ankommer senere enn i sør, selv når man tar en lengre trekkvei i betraktning, så det er trolig at de har sittet og krekset et sted lenger sør før de kommer oppover hit lenger ut på sommeren. Så det kan se ut til at det kan være godt verdt å ta seg noen turer ut i sommernatta også lengre ut på sommeren enn det i alle fall jeg har gjort før, for å lytte etter åkerrikser og andre nattsangere.

En takk til de som på forskjellige måter har bidratt: Ole Roar Davidsen, Peter Sjolte Ranke, Gunvar Mikkelsen, Torborg Berge, John Stenersen og Per Ole Syvertsen, og en særskilt takk til Professor Tomasz S. Osiejuk som sammenlignet de to lydopptakene.

Litteratur:

- Asphjell, J. Å. 1979. Faunistisk rapport fra Nordland 1970-1978. *Vår Fuglefauna* 2 (3): 176-184.
- (Asphjell, J. Å., Fagerli, M. & Meyer, K. A., udatert). LRSK rapport 1989. Upublisert rapport, 24 s.
- (Asphjell, J. Å., Sortland, F. & Meyer, K. A., udatert). LRSK rapport 1992. Upublisert rapport, Norsk Ornitologisk Forening Nordland, 18 s.
- (Asphjell, J. Å., Sortland, F. & Meyer, K. A., udatert). LRSK rapport 1993. Upublisert rapport, Norsk Ornitologisk Forening Nordland, 19 s.
- Eldøy, S. 1994: Åkerrikse *Crex crex*. S. 158 i: Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994: *Norsk Fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 s.
- Fagerli, M., Meyer, K. A. & Asphjell, J. Å. 1987. Avifaunistisk rapport fra Nordland 1979-1983. *Vår Fuglefauna* 10 (3): 165-174.
- Haftorn, S. 1971. *Norges Fugler*. Universitetsforlaget.
- Meyer, K. A. 1995. Uvanlige observasjoner av fugl i Nordland 1994. *Havørna* 6: 49-55
- Meyer, K. A. (red.) 2004. *Fugler i Nordland*. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Nordland.
- Mikkelsen, G. 2010. Individuelt karakteristisk sang av åkerrikse *Crex crex* avdekker langdistanseforflytninger innen hekkeseongen. Masteroppgave. Universitetet for Miljø- og biovitenskap, Ås.
- Mikkelsen, G., Holtskog, T. og Dale, S. 2011. Hvor mange åkerrikser er det i Norge? *Vår Fuglefauna* 34 (2): 58-65.
- Snow, D. W. & Perrins, C. M. (red.). 1998. *The Birds of the Western Palearctic. Concise edition*. Based on The Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Oxford, New York. Oxford University Press.
- Sortland, F. 1999. LRSK-rapport 1997. *Havørna* 10: 30-47.
- Stenersen, J., Olsen, A.I. & Baines, S. 2011. Fugler i Nordland – 2010. LRSK-rapport. *Havørna* 22: 28-47.
- Stenersen, J., Olsen, A. I. & Baines, S. 2012. Fugler i Nordland – 2011. LRSK-rapport. *Havørna* 23: 11-35.
- Suul, J. (red.). 2007. *Vegafuglene*. Oversikt over fuglelivet i Vega. Vegaøyans Venner og Norsk Ornitologisk Forening. Vega, Trondheim, Røros.
- Svensson, L. Mullarney, K. & Zetterström, D. 2010. *Gyldendals store fugleguide – Europas og middelhavsområdets fugler i felt*. 3. Rev. Utg. Norsk utgave ved V. Ree (red.), J. Sandvik & P. O. Syvertsen. Gyldendal Fakta. Oslo.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas*. Vår fågelvård, supplement 31, Stockholm.
- Våge, H. 2003. Fugler i Nordland – 2002. LRSK-rapport. *Havørna* 14: 4-27.
- Våge, H. 2005. Fugler i Nordland – 2004. LRSK-rapport. *Havørna* 16: 6-26.
- Våge, H. 2007. Fugler i Nordland – 2006. LRSK-rapport. *Havørna* 18: 8-30.
- Våge, H. 2009. Fugler i Nordland – 2008. LRSK-rapport. *Havørna* 20: 8-37.

NOF Nordlands årsmøtehelg i Hemnes 2012

av Jon Olav Larsen

Helga 8.-10. juni møttes over 20 fugle-
hungrige nordlendinger i Hemnes. Det var
tid for NOF Nordlands treff og årsmøte.
Nydelig turvær fulgte oss gjennom hele
helga, vindstille, mildt og mer eller mindre
letttskyet. Overnattinga fant sted i flotte
hytter på Bjerka Camping. I tillegg til Rana
lokallag som arrangerte treffet, var lokal-
lagene til Nesna, Sør-Salten, Bodø og
Lofoten representert.

Lørdag morgen var det klart for tur,
første stopp var Røssåauren i fjorden ved
Bjerka. Den innerste delen av Sørfjorden
har våtmarksområder som er spennende å
utforske, særlig i trekktidene. Av vadere
på Røssåauren var sandloen mest tallrik

med 13 individ, mens kvinanda var på
topp blant endene med 10 individ. Den
mest mystiske hendelsen inntraff da vi
så en gjøk som satt på en grein nede på
sandbanken. Plutselig var den borte,
og like plutselig dukket det opp en
spurvehauk.

Stedet er også en fin badeplass, men
ingen av turdeltakerne hadde badetøy
med. Lederen av NOF Bodø lokallag,
Thor Edgar Kristiansen, hadde derimot
medbrakt håv som han håpet å fange
noen sjeldenheter med. Ikke fugler, men
småkryp i gresset. Ellers i området så vi
blant annet ni traner, ett individ av årets
fugl vipa og ei jordugle.

Per Ole Syvertsen, leder av NOF Rana lokallag, forteller om Sjøforsen naturreservat som vi her står i. Foto Jon Olav Larsen

Gammel naturgranskog

Deretter bar ferden til Sjøforsen natur-
reservat. Reservatet verner om et område
med boreal regnskog, gammel natur-
granskog. Blant de mest spennende botan-
niske verdiene i området er den sjeldne
lavarten huldrestry. Selv med GPS-
koordinater klarte vi ikke finne huldre-
stryen, og bedre gikk det ikke med letingen

I Sjøforsen naturreservat sang en
trekryper. Foto Jon Olav Larsen

Stormyrbassenget er en viktig hekkeplass for mange våtmarksfugler.
Foto Jon Olav Larsen

etter fuglen vi siklet etter å se, lavskrika.
På denne tiden av året er den vanskelig å
oppdage.

Undertegnede var uansett godt fornøyd.
En nydelig fin og naturlig barskog, ulikt de
tette granplantefeltene hjemme i Lofoten.
Og ikke minst, en syngende trekryper var
ny lifer. Mange av de andre innfødte i
skogen var også til stede, blant annet flere
eksemplarer av Norges minste fugl, selveste
fuglekongen.

Stormyrbassenget

Neste post på programmet var Stormyr-
bassenget. Det er et kunstig vannreservoar
i området mellom Korgen og Røssvatnet
etablert under de store vannkraftut-
byggingene på Helgeland på 1950- og
1960-tallet.

Stormyrbassenget utviklet seg til en
svært viktig fuglelokalitet med gode
hekkebestander av en rekke våtmarksarter
på 1970- og 1980-tallet, og er fremdeles
en betydningsfull lokalitet for mange arter.
Blant de mange fuglene vi så her, kan man
nevne fem brushane, fire svømmesnipe,

*Grønnstilk ble sett i Stormyrbassenget.
Foto: Jon Olav Larsen*

tre vipe, to gluttsnipe, to grønnstilk, to stjertand, to horndykkere, 13 kanadagås, 20 rødnebbterne, en trane og 12 storlom.

Røssåuren. Foto: Jon Olav Larsen

Sandsvalehus

Så var det tid for besøk på en gård i Leirskardalen. Det var ikke kyrne vi skulle se på, men en kunstig sandsvalekoloni. Bygget har 32 hull som leder til hver sin kasse, som kan inspiseres i et lukket rom på baksiden.

Per Ole Syvertsen fortalte om prosjektet og om ringmerkingen han driver med der. I 2006 og 2007 hadde han artikler om kolonien i Havørna. Etter det har suksessen bare tiltatt, stadig flere par har benyttet rugekassene. I 2012 ble det produsert rundt 110 unger i kolonien. Undertegnede har laget en reportasje til NRK.no om denne «boligblokken», som man finner ved å søke på sandsvaler på nettsiden til NRK.

Enstemmig protest

Det formelle årsmøtet ble holdt lørdag ettermiddag i et lokale hos Frivillighets-sentralen like ved Bjerka Camping. De 22 deltakere vedtok enstemmig å protestere

mot Avinors forslag om å bygge ny felles flyplass for Lofoten i Gimsøymyrene naturreservat i Vågan kommune. Det ble senere sendt ut en pressemelding som kan leses på birdlife.no/nordland.

Etter møtet ble det holdt en spennende og utfordrende quiz laget av Per Ole Syvertsen og Atle Ivar Olsen. Ut over to bord lå det spredt vinger, stjerner, fjær og annet som man skulle finne eieren til. Det ble delt førsteplass, og de to vinnerne vant et NOF-krus hver med årets fugl vipa på.

Jerpe?

Treffets siste dag brukte vi til å se etter jerpe og lavskrike. Første stopp var ei skogkledd li i Bryggfjelldalen. Ved veien sang en munk, og inne i skogen var det blant annet svartmeis og trepiplerke. Vi

hørte jerpe flere ganger, men det var bare Thor Edgar som luftet iPhonen sin. Etterpå kjørte vi lenger innover dalen. På avstand så vi her spor i snøen oppe i fjellsiden som kan ha vært jervespor.

Ekspedisjonen ble avsluttet på et sted der ingen skulle tru at nokon kunne bu inne i Bjerkadalen. Vi måtte kjøre langt om lenge på en kronglete skogsvei, før vi kom fram til noen hus ved Lille Målvann. Veien dit var enkelte steder så bratt at man kunne lure på om bilen kom til å tippe bakover. Ved husene ble det sett noe som overfladisk kunne minne om jerpe, men det var ei tamhøne.

Årsmøtet 2012 var en fornøyelse og godt gjennomført, vi ser fram til årsmøtet i Sør-Salten 2013.

Minneord over Harry Ødegaard

Noen ganger blir ord fattige, og det er tungt å finne de rette ordene for å beskrive vår kjære venn Harry Ødegaard.

Harry ble født den 22. februar 1959. Han ble tidlig interessert i friluftsliv, og

spesielt fuglelivet. Han begynte sine små turer i områdene rundt hjemmet. Turer med observasjoner ble etter hvert utvidet til flere områder i kommunen.

Harry giftet seg med Anita, som også delte

hans fugleinteresse. Det ble mange turer sammen i skog og mark, alltid med kikkert og notatbok. Gjennom årene fikk han stor kunnskap om de forskjellige fugleartene, og han lærte seg lyder og de ulike fuglenes atferd. Harry var også med på turer i andre kommuner og landsdeler. Han fikk da utvidet sitt nettverk, og ble etter hvert en kjent person i det ornitologiske miljøet.

Harry ble tidlig med i Norsk Ornitologisk Forening, Ofoten lokallag. Her var han en av pionerene, og med sine kunnskaper ble han fort kjent i miljøet. Etter noen år ble han valgt som formann. Mange ildsjeler i foreningen dro lasset sammen. Det ble noen aktive og fine år, og Harry var en god leder. Hans gode humør var alltid der, og han var bestandig klar for nye turer og nye observasjoner. Harry var en pådriver og gav mye av seg selv.

Han var også opptatt av miljøet, og ville at naturens mangfold skulle vernes. Han så viktigheten i at gammelskogen måtte bevares, og ble alltid trist når inngrep fant sted i nærområdene. Fuglene måtte da finne nye leveområder, og viktige skjulesteder ble færre og færre.

Harry var aldri redd for å stå på barrikadene. Han sa sine meninger i flere sammenhenger, og ble med det en person som fikk stor respekt. Han gjorde et stort arbeid for Grunnvatnet naturreservat i Ballangen. I mange år var han foreningens talsmann overfor kommunen, og han ble også godt kjent på fylkesplan. Harry gjorde selv registreringer av fugl i disse områdene i mange år, og hadde også et våkent blikk for at reservatet ble bevart etter de forskrifter som var bestemt. Det å bevare våtmarksområdet, vegetasjonen og

dyrelivet der ble viktig for Harry, og han var glad da fredningen kom. Grunnvatnet naturreservat er en av de rikeste innlandslokalitetene for våtmarksfugl i regionen. For Harry ble dette et nært og godt sted å være.

Anita og Harry arrangerte fugleturer til Grunnvatnområdet i mange år. Dette var turer for både store og små. Disse turene var viktige for Harry. Glæden over å se forventningsfulle barneøyne som oppdaget nye arter, ble en stor berikelse for ham. Dette gjorde at arbeidet gav styrke og mening.

Jeg var så heldig å få være med Harry på mange turer. Det har vært en stor lærdom for meg, og Harry øste av sine kunnskaper. Også etter at han ble syk fikk vi fine turer sammen. Og når kroppen ikke klarte mer, gikk tankene hans fortsatt til de mange områdene som han holdt så kjært.

Harry gikk bort 22. august 2011 etter noen års sykdom.

Savnet etter Harry er stort. Vi som er tilbake får ta de gode minnene frem når hverdagen blir tung og grå. Vi får følge vår venns stier innover til de steder hvor han har ferdes. Hans arbeid og de tråkk han har gått skal vi gå videre sammen.

Tankene våre går til Anita, barna og hans øvrige familie. Vi føler med dere i sorgen og savnet, men vi finner trøst i de gode minnene vi har. De vil leve videre med oss.

Jeg lyser fred over Harrys minne.

Vegard Mathisen, Ballangen

Noen betraktninger om flyplassutbygging på Gimsøya

av John Stenersen

I nasjonal transportplan 2014-2023 lanserer Avinor planene om å bygge ny storflyplass på Gimsøya i Lofoten. Lokaliseringen av den foreslåtte flyplassen ligger for en stor del innenfor Gimsøymyrene naturreservat.

Gimsøymyrene representerer framfor alt en helt unik naturtype, og er det største myrområdet i Lofoten. I beskrivelse av naturreservatet på Miljøstatus Nordland, heter det:

«Verneområdet omfatter myrer av svært varierende struktur og vegetasjonstyper. På den nordlige del av området er nedbørsmyrer dominerende. Nord for Årstrand (mellom Rødvatnet og Steinvatnet) ligger et stort høymyrkompleks av asymmetrisk form. Ser en alle verneforslagene fra myrområder i Nord-Norge under ett, er dette høymyrområdet enestående i sitt slag. Dette grunner seg dels i den betydelige størrelsen, dels i formen.

Plantelivet på høymyrene på Gimsøya er representativt for Lofoten ved flere kystarter. I området mot fjellet Hoven finner en jordvannsmyrer med takrørbestander i fuktige partier. I de sørlige delene av verneområder finnes i enkelte områder mellomrik myr med arter som tvebustarr og bjønnbrodd. Mot Årvågen har en større innslag av fattige myrer som sammen med strandvegetasjonen har et interessant planteliv med mange ulike arter.

Gruntvannsområdene i Årvågen er viktige for våtmarksfugl.»

Og om verneformålet heter det:

«Formålet med fredningen er å bevare et variert myrområde med flere ulike myrtyper, deriblant et særlig interessant høymyrkompleks, og tilliggende våtmarksområder.»

I Norge er naturreservat den strengeste formen for områdevern. Det er derfor all mulig grunn til å reagere når lokalisering av ny storflyplass for Lofoten lanseres uten at konflikten i forhold til vernestatus i området er avklart.

Reaksjonene har også kommet; i mars gikk NOF Lofoten lokallag ut med innlegg i lokalavisene, og Facebook-siden «Bevar Gimsøymyrene fra utbygging» ble etablert. I april tok Norges Naturvernforbund opp tråden i en artikkel i bladet Natur og Miljø. Under NOF Nordlands årsmøte i juni 2012 ble en enstemmig protest mot flyplassplanene vedtatt og sendt ut som pressemelding. Og nå i desember har NOF sendt brev til miljøvernministeren der man krever at planene om flyplass på Gimsøymyrene skrinlegges og tas ut av nasjonal transportplan. (Dette ble slått opp i Lofotposten 16. desember).

Det som imidlertid er mest urovekkende i den lokale og politiske debatten om-

kring flyplassplanene på Gimsøya, er at verneaspektet bagatelliseres og knapt er synlig i ordskiftet. I den grad det nevnes, argumenteres det med at vernet kan oppheves når vesentlige samfunnsinteresser tilsier det, og det ser ut til å være allmenn oppfatning at her er samfunnsinteressene så store at dette er helt uproblematisk.

Selv om det gis adgang til å oppheve vernevedtak, foreligger det meg bekjent ingen eksempler på oppheving av vern etter den gjeldende naturmangfoldloven eller den tidligere naturvernloven med en slik begrunnelse.

Her får man en følelse av at interessenter og politikere har en ganske klar agenda; man lanserer planene før verneaspektet er avklart, og offentliggjør flyplassplanene med stor entusiasme. Med det har man klart å skape en bred begeistring i befolkningen, spesielt i Vågan kommune. Dermed er hele prosessen i gang, men man har begynt i helt feil ende!

Også mediene må ta sitt ansvar. Som f.eks. da NRK refererte saken i april. Selve saken var greit balansert, men tittelen – «Sangsvaner kan velte storflyplass» – er tendensiøs nok. Hvorfor står det ikke «Flyplass kan ødelegge vernet naturområde»? Og i en artikkel i Aftenposten 5. desember; med utgangspunkt i Avinors flyplassplaner for Lofoten, ble det hele tatt ned til en diskusjon om flytyper og banelengde. At flyplassen er foreslått plassert i et naturreservat er overhodet ikke nevnt!

Nå er det viktig med engasjement! Skal det være noe håp om å redde Gimsøymyrene,

må de prinsipielle sidene ved å oppheve en vernestatus i et naturreservat fram i lyset, og verneaspektet bør bringes på banen i en hver diskusjon.

Det er sterke samfunns- og næringsinteresser vi kjemper mot her, og hva er egentlig konsekvensen hvis de vinner fram? For det første mister vi de unike myrtypene og økosystemene de representerer, og dermed også et av Lofotens viktigste fugleområder. Men kanskje enda viktigere; saken vil fort gi presidens. Dersom man først får knesatt at våre strengeste vernebestemmelser ganske greit kan oppheves når samfunnsinteresser tilsier det, hvor vil neste slag stå? Hvilke samfunnsinteresser blir de neste som skal fortrenge urørt natur, og hvem skal avgjøre graden av viktighet?

Habitatødeleggelser regnes – ved siden av klimaproblematikken – som den største naturvernutfordringen i vår tid. Derfor er slaget om Gimsøymyrene så viktig!

Myrsnipe. Motstående side: natt på Gimsøymyrene. Foto: John Stenersen

Vedtak – Årsmøtet i Norsk Ornitologisk Forening, avd. Nordland

Årsmøtet i Norsk Ornitologisk Forening, avd. Nordland som var samlet på Bjerka i Hemnes lørdag 9. juni, vedtok enstemmig å protestere mot Avinors forslag om å anlegge en ny felles flyplass for Lofoten i den nordre delen av Gimsøymyrene naturreservat i Vågan kommune. Den nye flyplassen er ment å erstatte de eksisterende flyplassene ved Svolvær og Leknes.

Naturreservater er forholdsvis små områder som er vernet på grunn av spesielle forekomster av planter og dyr, eller fordi de huser en spesiell naturtype eller landskapsform. Reservatene er til nytte og glede for oss alle – i nåtid og framtid – fordi de ivaretar særlig verdifull natur. Naturreservater er også den strengeste verneform vi har i Norge. Oppheving av vernet av et reservat er prinsipielt meget uheldig – naturverdiene de ivaretar skaper seg ikke igjen lett.

Gimsøymyrene er et myrreservat hvor formålet med fredningen er å bevare et variert myrområde med flere ulike myrtyper, deriblant et særlig interessant høymyrkompleks og tilliggende våtmarksområder. Reservatet har også et rikt og særegent fugleliv som det er verdt å ta vare på. For nærmere informasjon om dette vises det til uttalelse fra NOF, Lofoten lokallag:

<http://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/nordland/nyheter/?id=1001>

Høymyrkomplekset i Gimsøymyrene naturreservat er ofte karakterisert som enestående blant alle vernede myrområder i Nord-Norge. Likevel er det nettopp her flyplassen er tenkt plassert. Ødeleggelse av dette området ville gjøre naturmangfoldet i Lofoten og Nord-Norge fattigere.

**Årsmøtet i Norsk Ornitologisk Forening, avd. Nordland
Bjerka 9. juni 2012**

Innhold:

Adresser	2
Leder	3
En fiskeørnhistorie	5
Dvergfalk som nærmeste sommernabo	8
Fugler i Nordland 2011 -LRSK-rapport	11
Duetrosten i Nordland	36
Et lite kjent hekkefunn av hortulan fra Steigen	43
Hekkefunn av åkerrikse på Vega i 2011	46
NOF Nordlands årsmøtehelg i Hemnes	52
Minneord over Harry Ødegård	55
Betraktninger om flyplassutbygging på Gimsøya	57

Konglebit fra invasjonen høsten 2012. Foto: John Stenersen